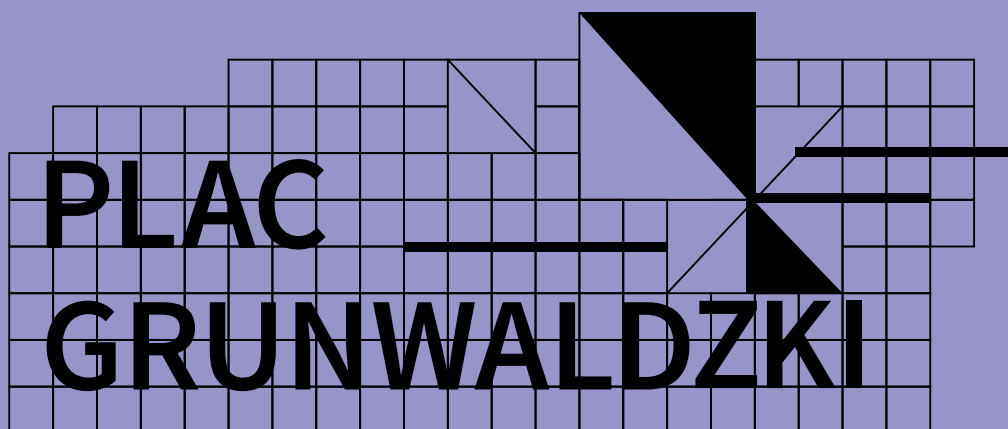
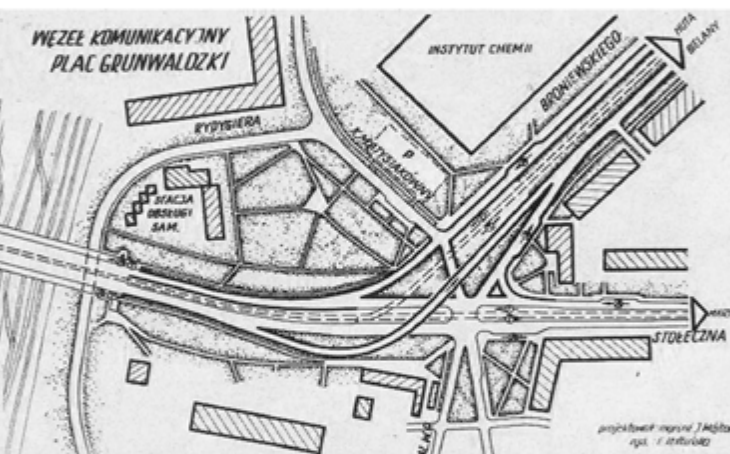
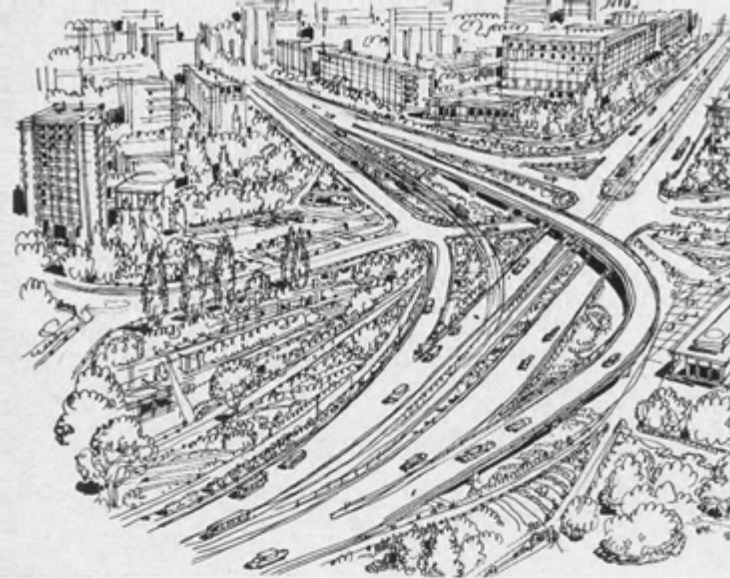

**Warsztaty projektowe
dotyczące zagospodarowania
placu Grunwaldzkiego**

Warsztaty projektowe dotyczące zagospodarowania placu Grunwaldzkiego

Rezultaty warsztatów zorganizowanych
przez Oddział Warszawski Stowarzyszenia Architektów Polskich

Ryc. 1. Projektowany w latach sześćdziesiątych węzeł komunikacyjny na placu Grunwaldzkim (nie do końca zrealizowany, ale redukujący dzisiejszą funkcję placu do rezerwy drogowej)

Spis treści

1. Wstęp 6

2. Rys historyczny 8

3. Stan planistyczny 13

4. Regulamin 15

5. I etap 20

6. II etap 38

1

Wstęp

Plac – jaki plac?
Dzisiaj jest to jedynie
mało przyjazne
skrzyżowanie
ruchliwych ulic

Warsztaty urbanistyczne dotyczące sposobu zagospodarowania przestrzennego placu Grunwaldzkiego w Warszawie zostały ogłoszone 16 kwietnia 2015 roku, a Regulamin ukazał się na stronie internetowej Oddziału Warszawskiego Stowarzyszenia Architektów Polskich i w newsletterze. Przedmiotem Warsztatów jest opracowanie koncepcji zagospodarowania przestrzennego rejonu placu Grunwaldzkiego – obszaru o powierzchni ok. 19 ha u zbiegu ulic Broniewskiego, Popiełuszki, al. Jana Pawła II i al. Wojska Polskiego.

Głównym celem Warsztatów jest uzyskanie zróżnicowanych pod względem przestrzennym, funkcjonalnym i użytkowym rozwiązań projektowych, które będą mogły być wykorzystane w wypracowaniu ostatecznego rozwiązania urbanistycznego i architektonicznego obszaru. Zostanie ono wykorzystane w sporządzanym obecnie projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Podstawowe cele projektowe Warsztatów są następujące:

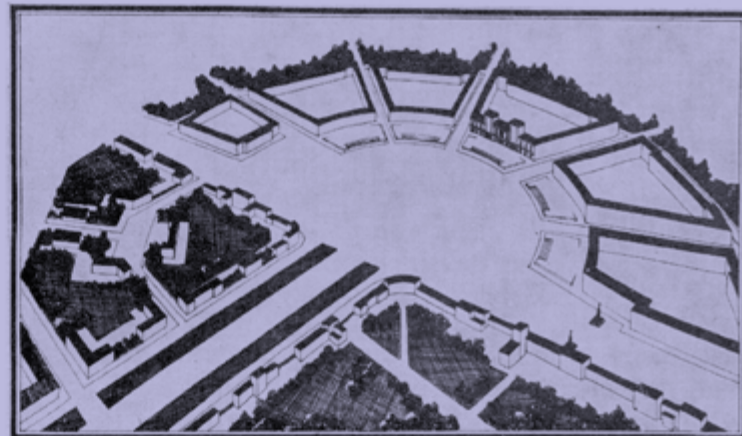
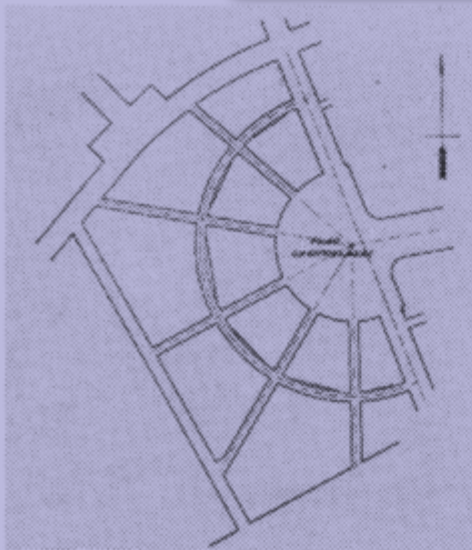
- **ukształtowanie atrakcyjnej przestrzeni publicznej** – lokalnego centrum nowego założenia urbanistycznego Żoliborza Południowego, wpisującego się w rewitalizację obszaru przemysłowego. Uzyskanie nowej jakości ładu przestrzennego w oparciu o politykę przestrzenną miasta (z założeniem dopuszczalnych przyszłych korekt w zakresie rozwiązań komunikacyjnych);
- **zapropozowanie nowej, ciekawej oferty programowej** – zarówno samej przestrzeni publicznej (placów, pasaży pieszych, ulic, skwerów itp.), jak i sąsiadującej z nią zabudowy. Ukształtowanie przestrzeni dostępnej i atrakcyjnej dla wszystkich – w tym dla osób niepełnosprawnych, osób w różnym wieku i o różnym statusie społecznym i materialnym;
- **powiązanie obszaru ze Starym Żoliborzem** – umożliwienie mieszkańcom Starego Żoliborza łatwego dostępu do nowej, atrakcyjnej przestrzeni publicznej oraz funkcji usługowych (komercyjnych i społecznych), a mieszkańcom i użytkownikom Żoliborza Południowego do terenów zieleni oraz Cytadeli, która niebawem stanie się ważnym zespołem muzealnym;
- **kompozycyjne i widokowe ukształtowanie zakończenia osi alei Wojska Polskiego;**
- **ukształtowanie układu zieleni** z wykorzystaniem istniejących wartościowych drzew, zintegrowanego ze strukturą przestrzeni publicznych;
- **osłabienie roli placu Grunwaldzkiego jako węzła komunikacyjnego**, wprowadzenie preferencji dla ruchu pieszego, rowerowego oraz transportu publicznego (w tym ułatwienie przesiadek): dostosowanie rozwiązań komunikacyjnych do formy i funkcji przestrzeni publicznych.

2

Rys historyczny

Sporządzony na podstawie Raportu o problemach stanu istniejącego do projektu MPZP terenu Żoliborza Południowego autorstwa prof. Andrzeja Kicińskiego

Plac Grunwaldzki
projektowano już
100 lat temu: miał być
półokrągły i piękny,
ale też niezwykle
monumentalny

W historii omawianego terenu można wyróżnić trzy zasadnicze okresy rozwoju urbanistycznego:

- od XIV w. do 1795 – okres wsi Powązki i Buraków, ogrodów ks. Izabeli Czartoryskiej, ograniczeń budowlanych w pasie przyfortecznym;
- w latach 1795 – 1913 – inwestycje przemysłowe i obozy wojskowe: miasteczko Powązki i wieś Buraków;
- XX-wieczna urbanizacja terenu, w której wyróżniają się trzy zasadnicze fazy:
 - 1913 – 1939 – po zburzeniu części fortów – sukcesywna urbanizacja okresu międzywojennego,
 - 1945 – 1956 – odbudowa. Realizacja budownictwa przemysłowego,
 - 1956 – 1989 – budownictwo osiedlowe. Pawilony i warsztaty po 1989 – pojedyncze obiekty biurowo-składowe, pawilony, początek realizacji mieszkaniowych.

Plan regulacyjny Warszawy pod kierunkiem T. Tołwińskiego z 1916 r.

Po zburzeniu części fortów i włączeniu pozostałych do Warszawy w okresie międzywojennym następuje sukcesywna urbanizacja. W 1916 roku, pod kierunkiem Tadeusza Tołwińskiego, powstaje *Szkic wstępny planu regulacyjnego m.st. Warszawy* obejmujący miasto w rozszerzonych właśnie granicach. Jak pisze Łukasz Heyman: „projekt ten odznaczał się daleko posuniętą kompleksowością prowadzenia studiów”. Ł. Heyman wyprowadza strukturę przestrzenną przyszłych planów z wpływów francuskich, którym poddali się warszawscy urbaniści. Urbanistyka polska posiadała tu wiele doświadczeń teoretycznych, wypracowanych w okresie ostatniego dziesięciolecia XIX i pierwszej dekady XX w. Powstają wówczas nowatorskie koncepcje planowania przestrzennego, a jednocześnie następuje rozwój urbanistyki jako dyscypliny naukowej, integrującej różne dziedziny wiedzy. Jednocześnie należy pamiętać, iż nowa problematyka kształtowała się pod wpływem różnych urbanistycznych teorii europejskich, których recepcja zależała od środowiska. I tak, dla Warszawy charakterystyczna jest orientacja francuska (klasycyzm – oświecenie, T. Garnier) a dla Krakowa – oddziaływanie kręgu Austrii i Niemiec (C. Sitte, O Wagner – niemieccy pionierzy funkcjonalizmu). W środowisku warszawskim powstał *Szkic wstępny planu regulacyjnego m.st. Warszawy*,

Ryc. 3. Studium regulacyjne Cytadeli z al. Wojska Polskiego, projektu A. Jawornickiego i J. Jankowskiego, 1920-1922

opracowany w roku 1916 przez zespół pod kierunkiem T. Tołwińskiego. Szkic uwzględniał specyfikę miasta – przewidywano rozwój w kierunku południowym, a organizm urbanistyczny związano z Wisłą. Wprowadzono linię średnicową i połączenie dzielnic północnych z południowymi (trasa N-S, przebiecie Ogrodu Saskiego). Radialny układ „klinów zieleni”, łączących zieleń podmiejską z centrum, zapewnić miał dobre warunki zdrowotne. Pod „racjonalne budownictwo mieszkaniowe” przeznaczono duże obszary podmiejskie. W projekcie ustawy budowlanej autorzy *Szkieu* wskazali nieprzydatność zabudowy „dworkowej”.

W 1916 roku włączono do Warszawy tereny podmiejskie, powiększając obszar miasta do 115 km². W tym samym roku władze miejskie zwróciły się do Koła Architektów o przygotowanie planu rozbudowy Warszawy. Pod kierunkiem Tadeusza Tołwińskiego opracowano *Szkic wstępny planu regulacyjnego*.

Zarys ogólny planu wyróżniał między innymi następujące tereny (oryginalne sformułowania): „obecnych zabudowań miejskich, zwartych, przeważnie wielopiętrowych, o zabudowanym zwartym, półzwartym, kilkopiętrowym, o zabudowanym luźnym, półzwartym, przemysłowe i fabryczne (bez ograniczeń), rezerwowe i place instytucji publicznych, parkowe istniejące i projektowane” oraz lokalizacje hal targowych, szkół i przystanków komunikacyjnych”.

Analizowany teren Żoliborza Południowego znalazł się w ww. *Szkieu* między koleją obwodową na południu i trasą mostową na północy oraz ul. Powązkowską na zachodzie i trasą N-S na wschodzie. Teren przecięty jest ulicą stanowiącą przedłużenie obecnej al. Wojska Polskiego (ale o ograniczonym przekroju). Żoliborz Południowy podzielony jest pasem parkowym o kierunku N-S od linii kolei obwodowej do fos fortecznych (obecnie znajdujących się na terenie osiedli Sady Żoliborskie). Tereny na wschód i zachód od pasa zieleni przeznaczone zostały na zabudowę luźną, półzwartą. Tereny południowego Żoliborza – jako podlegające carskiej administracji wojskowej – stały się po 1918 roku własnością Skarbu Państwa. Stąd też Żoliborza nie dotyczył rygor oszczędności terenowej. Zasadnicze decyzje przestrzenne dotyczące Żoliborza Południowego zapadły w opracowaniach autorstwa Antoniego Jawornickiego.

Ł. Heyman pisze o planie Żoliborza: „jak podaje K.K. Pawłowski, monumentalizm i osiowość były charakterystyczne dla «formalistycznych» projektów, sporządzonych w Biurze Regulacji m.st. Warszawy i w MRP. Tego rodzaju kompozycje na terenach przewidywanych pod szeroki rozwój urbanizacyjny stosowano głównie do 1925 r. Trzeba przyznać, że ten właśnie plan nadał charakter Żoliborzowi – a drobna skala zabudowy i wielkość form i układów zieleni zamiast «formalizmu» i «monumentalizmu» przynoszą image Zielonego Żoliborza”.

Plan regulacyjny Żoliborza A. Jawornickiego i J. Jankowskiego z 1926 r.

Inżynier architekt Antoni Jawornicki jest autorem planu, według którego ukształtowana została zasadnicza sieć komunikacyjna Żoliborza. Układ ten został odwzorowany na Planie podziału i zabudowy terenów państwowych na Żoliborzu w Warszawie, zamieszczonym w zeszycie 6. „Architektury i Budownictwa” z roku 1926.

Patrząc z perspektywy lat, ideowe pobudki Jawornickiego i Jankowskiego są oczywiste: niepodległe państwo miało tu stworzyć układ urbanistyczny mocniejszy od carskiego – Cytadeli. Nie było to łatwe wobec ogromu carskiego założenia (34 ha, 2680 m obwodu murów!), stąd też wynika skala alei Wojska Polskiego. Zarówno istniejący w 3 kondygnacyjnej zabudowie plac Gwardii, jak i świeża ciągle wrogość do carskiej fortecy skłoniły ich do projektu obalenia kurtyny wału na wprost al. Wojska Polskiego i zasypania fosy. Plan Żoliborza autorstwa A. Jawornickiego ze zmianami, nie dotyczącymi jednak struktury przestrzennej, został zawarty w kolejnych planach Warszawy z lat 1920, 1923, 1926, 1930.

Plan Ogólny zabudowania m.st. Warszawy pod kierunkiem S. Różańskiego z 1930 r. (aktualizowany w 1938 r.)

Wydawnictwo *Warszawa wczoraj, dziś, jutro* podaje: „W utworzonym w 1917 r. Biurze ds. Regulacji i Zabudowania Miasta opracowano kolejne plany regulacyjne w 1920, 1923 i w 1926 r., ale dopiero w 1930 r. Rada Miejska uchwaliła Plan ogólny zabudowania m.st. Warszawy opracowany pod kierunkiem Stanisława Różańskiego”.

Obejmował on:

- 1) plan strefowy, wyróżniający 10 stref budowlanych, określając dla każdej strefy dopuszczalną ilość kondygnacji, procent powierzchni zabudowanej oraz sposób zabudowy jako zwarty, luźny lub grupowy;
- 2) plan własności, wyróżniający tereny i budynki miejskie, państwowe i inne.

Był to jedyny plan ogólny formalnie zatwierdzony w okresie międzywojennym. W roku 1938 opracowano pod kierunkiem Mariana Spychalskiego aktualizację planu z 1930 roku. Obszar administracyjny Warszawy wynosił wówczas 124 km², natomiast plan obejmował obszar 277 km². W terenach budowlanych plan wyróżniał strefę City (6–10 kondygnacji), strefę Starego Miasta, dwie strefy mieszane, cztery strefy mieszkaniowe o zróżnicowanej gęstości zaludnienia, strefę wsi oraz strefę przemysłu i użyteczności publicznej. Liczbę mieszkańców plan przewidywał na 2400 tys. osób, natomiast liczba ludności w 1939 r., w granicach administracyjnych powiększonych do 141 km², wyniosła 1300 tys. mieszkańców. Plany lat 30. spełniały obie funkcje planów przestrzennych, wyznaczając kierunki rozwoju miasta i określając warunki zabudowy poprzez ustalenia, obowiązujące w poszczególnych strefach budowlanych.

W planie z 1938 roku adaptowany jest z planu A. Jawornickiego układ rejonu pl. Grunwaldzkiego. Teren Żoliborza Południowego przecięty jest N-S trasami ulic Burakowskiej i Przasnyskiej. Brak wewnętrznych powiązań W-Z, co wynika z niedostępności terenu ul. Krasińskiego – ul. Burakowska – tory PKP – ul. Przasnyska, zabudowanego barakami. Ulica Krasińskiego jest w tym planie trasą mostową – na zachód przedłużona jest ul. Hanny Krzemienieckiej, na wschód przebiega na północ od Cmentarza Bródnowskiego. Okólna (wokół pl. Grunwaldzkiego) ul. Łączności wiąże się na wschód od ul. Stołecznej (trasy N-S) z ul. Henkla i ul. Lisa-Kuli.

Po 1989 r.

Powstawały głównie obiekty biurowo-składowe, pawilony i pojedyncze realizacje mieszkaniowe.

Na terenie Żoliborza Południowego od 1992 r. obowiązuje Miejscowy plan ogólny zagospodarowania przestrzennego m.st. Warszawy utrwalający pod nazwą U T-12 przemysłowo-składowy charakter terenu na zachód od ul. Broniewskiego i mieszkaniowo-usługowy „Serka żoliborskiego”, będącego częścią obszaru MU-32. Jednocześnie jednak teren UT-12 oznaczony jest jako eksponowany przestrzennie – co jednak nie znalazło odzwierciedlenia w prowadzonych realizacjach. Tereny na południe od ulic Rydygiera i Krystyny Matysiaków oraz na zachód od ul. Przasnyskiej wskazane są do objęcia planem miejscowym.

Od 1994 roku do końca 2003 obowiązywał Miejscowy plan szczegółowy zagospodarowania przestrzennego Żoliborza Przemysłowego obejmujący teren w granicach ulic: A. Sokolich, al. Wojska Polskiego, Broniewskiego, Krasińskiego, Powązkowskiej, granice południowe Cmentarza Komunalnego, linię obwodową PKP. Dla analizowanego terenu Żoliborza Południowego – poza otaczającym plac Grunwaldzki terenem F 8.1. o funkcji administracyjno-usługowo-mieszkaniowej – przewidziano funkcję administracyjno-usługową bądź administracyjno-usługowo-składową.

W latach 90. odżywają koncepcje placu Grunwaldzkiego jako istotnego miejsca dla planu Żoliborza. Są to propozycje arch. W. Rzepki z początku lat 90. i koncepcja Bramy Żoliborskiej z lat 1993–1994 architektów J. Czyża i L. Klajnerta. •

Ryc. 4. Miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego wykonany pod kierunkiem prof. arch. Andrzeja Kicińskiego

Ryc. 5. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego m.st. Warszawy

3 Stan planistyczny

Obszar opracowania objęty warsztatami projektowymi – rejon placu Grunwaldzkiego, obejmuje teren o łącznej powierzchni ok. 19 ha, u zbiegu ul. Broniewskiego i Popiełuszki na obszarze Żoliborza Przemysłowego (zwanego również Żoliborzem Południowym).

Rejon placu Grunwaldzkiego stanowi:

- z jednej strony wschodni kraniec Żoliborza Przemysłowego – dynamicznie rozwijającej się nowej dzielnicy mieszkaniowo-biurowo-usługowej, z pozostałościami dawnych funkcji przemysłowych, których charakter zmienia się w kierunku produkcji nowoczesnych technologii (jak np. Instytut Chemii Przemysłowej mieszczący się tutaj od lat 20. XX w.),
- a z drugiej – zachodnie zamknięcie reprezentacyjnego, osiowego założenia al. Wojska Polskiego (od strony Wisły zakończonego monumentalnym placem Inwalidów oraz placem Gwardii na terenie Cytadeli).

Plan miejscowy Żoliborza Przemysłowego pod kierunkiem K. Domaradzkiego z 1994 r.

Prace planistyczne, określające kierunek przekształceń ponad 60-hektarowego obszaru Żoliborza Przemysłowego, zapoczątkowane zostały w latach 90, opracowaniem miejscowego planu szczegółowego zagospodarowania przestrzennego Żoliborza Przemysłowego (Dawos sp. z o.o., zespół pod kierunkiem dr. arch. Krzysztofa Domaradzkiego), uchwalonego w 1994 roku. Obszar ten w Planie ogólnym m.st. Warszawy stanowił wówczas teren o przewadze funkcji produkcyjnej i magazynowej, z dopuszczeniem innych funkcji nie kolidujących z podstawową. Plan szczegółowy miał w związku z tym głównie charakter porządkujący – kształtował nową strukturą urbanistyczną, przy zachowaniu dotychczasowych funkcji oraz dopuszczeniu lokalnych przekształceń w kierunku dzielnicy biurowo-usługowej. Rejon placu Grunwaldzkiego stanowił jedyny w planie szczegółowym obszar mieszkaniowy (z udziałem usług i biur), zorganizowany wokół nowego, półkolistego placu, zlokalizowanego na tyłach skrzyżowania ul. Popiełuszki i Broniewskiego, które zyskać miało od frontu ciągłą, zwartą pierzeję miejską. Zaprojektowano skrzyżowanie ul. Broniewskiego (główniej), ul. Popiełuszki (główniej) i al. Wojska Polskiego (zbiorczej) w 1 poziomie, w formie ronda.

Plan miejscowy Żoliborza Przemysłowego pod kierunkiem A. Kicińskiego z 2004 r.

W związku ze zmianą Ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym zarówno Plan szczegółowy Żoliborza Przemysłowego, jak i Plan ogólny Warszawy przestały obowiązywać w 2003 roku. W związku z tym Rada m.st. Warszawy w 2004 roku podjęła uchwałę o przystąpieniu do prac nad nowym planem miejscowym dla obszaru Żoliborza Przemysłowego (opracowanie zespołu pod kierunkiem prof. arch. Andrzeja Kicińskiego). Koncepcja nowego planu miejscowego przewidywała

niece większe przekształcenia obszaru w kierunku zespołu mieszkaniowego – szczególnie w otoczeniu ul. Rydygiera, wraz z dużym zespołem oświatowym przy ul. Burakowskiej. Obszar pomiędzy ulicami Rydygiera i Broniewskiego oraz sąsiedztwo torów kolejowych miały mieć charakter biurowo-naukowy, dopuszczający również produkcję wysokich technologii. Charakterystyczna w układzie przestrzennym otoczenia placu Grunwaldzkiego jest próba ukształtowania dwóch półkolistych alei nawiązujących do oryginalnego, przedwojennego projektu arch. Antoniego Jawornickiego. Zaproponowano ukształtowanie łukowatej pierzei placu Grunwaldzkiego. Dalsze prace nad planem przerwała śmierć prof. Kicińskiego w 2008 roku.

Sporządzany obecnie plan miejscowy Żoliborza Południowego pod kierunkiem A. Kosik-Kłopotowskiej

Obecnie trwają prace nad opracowaniem kolejnej wersji projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu Żoliborza Południowego (w związku z uchwałą Rady m.st. Warszawy podjętą w 2004 r.), prowadzone przez Miejską Pracownię Planowania Przestrzennego i Strategii Rozwoju (zespół pod kierunkiem arch. Anny Kosik-Kłopotowskiej). W 2011 roku Miejskiej Komisji Urbanistyczno-Architektonicznej została przedstawiona wariantowa koncepcja planu.

Rejon placu Grunwaldzkiego został opracowany w 2 wariantach:

- w wariantcie 1 zaproponowano ukształtowanie kolistego placu, oddzielonego od przestrzeni komunikacyjnej skrzyżowania ul. Popiełuszki i Broniewskiego łukowatym, 7-kondygnacyjnym budynkiem (całość nowego zespołu zabudowy ma skalę 7 kondygnacji, z niewysoką 10-kondygnacyjną dominantą w części południowej przy skrzyżowaniu al. Jana Pawła II i ul. Rydygiera),
- w wariantcie 2 przewidziano realizację otwartego, dużego placu o powierzchni ok. 1 ha o łukowatej, 7-kondygnacyjnej pierzei, z dwoma wycofanymi 15-kondygnacyjnymi dominantami, połączonych skośnym, przekrytym pasażem pieszym z ul. Rydygiera,
- w obu wariantach przewidziano: realizację zabudowy usługowo-biurowej z dopuszczeniem maksymalnie do 40% funkcji mieszkaniowej, włączenie ul. Rydygiera do ul. Broniewskiego oraz poprowadzenie głównych jezdni relacji al. Jana Pawła II i ul. Broniewskiego w tunelu pod projektowanym placem.

Obowiązujące Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego m.st. Warszawy

Przygotowywane i uchwalane plany miejscowe muszą być zgodne z ustaleniami Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego m.st. Warszawy, uchwalonego w 2006 roku (zmienionego w 2010 i 2014 r.). Studium wskazuje na konieczność starannego ukształtowania i opracowania przestrzeni placu Grunwaldzkiego jako ważnej przestrzeni publicznej w dzielnicy oraz ukształtowania pierzei usługowych w rejonie placu. Obszar opracowania znajduje się zasadniczo na wyznaczonych w Studium terenach zabudowy:

- (U). 30 – na zachód od ul. Matysiakówny – teren o przeważającej funkcji usługowej, biurowej, handlowej itp. o wysokości ok. 30 m (z dopuszczeniem lokalnych dominant) i intensywności zabudowy brutto ok. 2,0,
- (M1). 30 – pomiędzy ul. Matysiakówny, ul. Rydygiera i al. Jana Pawła II – teren o przewadze zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, z dopuszczeniem usług, o wysokości ok. 30 m (z dopuszczeniem lokalnych dominant) i intensywności zabudowy brutto ok. 2,0,
- M1.20 – niewielki fragment po północnej stronie placu Grunwaldzkiego, o analogicznych warunkach jak dla terenu (M1).30, przy założeniu niższej średniej wysokości zabudowy (na poziomie ok. 20 m).

Cały obszar opracowania znajduje się w strefie śródmiejskiej.

Studium ustala klasę ulic: Popiełuszki, Broniewskiego i al. Jana Pawła II jako głównych. •

3

Regulamin

Warszawa, kwiecień 2015 r.

1. Zamawiający

Miasto Stołeczne Warszawa,
Plac Bankowy 3/5 00-950 Warszawa

2. Organizator

Organizatorem Warsztatów jest: Oddział Warszawski Stowarzyszenia Architektów Polskich z siedzibą przy ul. Foksal 2, 00-366 Warszawa. Warsztaty organizowane są na podstawie zamówienia Miasta Stołecznego Warszawy.

3. Sposób porozumiewania się z organizatorem

Osobą uprawnioną do kontaktów z Uczestnikami Warsztatów jest: Koordynator warsztatów arch. Janina Trepczyńska-Grynborg, e-mail: warszawa@sarp.org.pl. Uczestnicy mogą kontaktować się z Organizatorem w celu złożenia pytań, przesłania zgłoszeń w formie cyfrowej wyłącznie drogą mailową (na podany powyżej adres). Odpowiedzi na pytania udzielane będą również drogą mailową i publikowane na stronie internetowej Oddziału Warszawskiego SARP. Wszelką korespondencję związaną z Warsztatami, w tym Zgłoszenia do warsztatów w formie wydrukowanego i podpisanego dokumentu oraz zgłoszenie warsztatowe w I etapie, należy kierować na adres: warszawa@sarp.org.pl lub korespondencyjnie: Oddział Warszawski Stowarzyszenia Architektów Polskich, ul. Foksal 2 00-366 Warszawa wraz z oznaczeniem: WARSZTATY PROJEKTOWE „PLAC GRUNWALDZKI”.

4. Forma Warsztatów

Warsztaty zorganizowane są w formie dwuetapowej. W pierwszym etapie prowadzony jest nabór Uczestników na podstawie jawnych zgłoszeń. Ocenie podlegać będzie zgłoszony opis pomysłu przestrzennego obejmujący wskazane poniżej elementy:

1. Kompozycja przestrzeni publicznej w obszarze objętym opracowaniem wraz z proponowanymi powiązaniem z przestrzenią publiczną założeń sąsiednich.
2. Założenia programowe proponowanego rozwiązania przestrzennego.
3. Wskazanie potencjalnych grup użytkowników terenu opracowania.

4. Propozycja rozwiązań komunikacyjnych w oparciu o wytyczne warsztatowe.

5. Zaznaczenie w formie graficznej na dostarczonym załączniku (Załącznik nr 1 – ortofotomapa) podstawowej kompozycji terenu oraz proponowanego obszaru jego powiązań z założeniami sąsiadującymi.

Część opisowa zgłoszenia (pkt 1-4) powinna zawierać nie więcej niż 1600-2400 znaków, czyli 1 stronę A4. Na podstawie zgłoszeń wyłonionych zostanie 5 Uczestników (zespołów projektowych), których zadaniem w drugim etapie warsztatów będzie opracowanie proponowanych w I etapie rozwiązań.

Organizator zaprasza do składania zgłoszeń Uczestników spełniających wymagania określone w Regulaminie. Uczestnicy niespełniający wymagań określonych w Regulaminie podlegają wykluczeniu. Warsztaty prowadzone są w języku polskim. Zgłoszenia oraz koncepcje projektowe, a także dokumenty potwierdzające spełnienie warunków udziału oraz wszystkie informacje, zawiadomienia, oświadczenia i dokumenty muszą być składane w języku polskim. Dokumenty sporządzone w języku obcym składać należy wraz z tłumaczeniem na język polski.

5. Przedmiot

Opracowanie koncepcji zagospodarowania przestrzennego obszaru u zbiegu ulic Broniewskiego, Jana Pawła II i alei Wojska Polskiego, w granicach określonych w zał. graficznym (dla czytelności przyjętej koncepcji można rozszerzyć zakres opracowania).

6. Cel Warsztatów

CELEM Warsztatów jest uzyskanie różnorodnych propozycji programowych i przestrzennych dot. zagospodarowania obszaru określonego w pkt. 5.

7. Opis miejsca

W obszarze opracowania zlokalizowany jest węzeł komunikacyjny będący elementem podstawowego układu drogowo-ulicznego miasta i układu transportu zbiorowego.

Krzyżują się w nim ulice:

- al. Jana Pawła II – o przekroju 2 x 3 pasy ruchu po stronie południowej skrzyżowania,
- ul. Popiełuszki – o przekroju 2 x 3 po stronie północnej skrzyżowania – jezdnia zachodnia i 2 x 2 pasy ruchu – jezdnia wschodnia, z pasem dzielącym, w którym zlokalizowane jest torowisko tramwajowe,
- ul. Broniewskiego – o przekroju zasadniczo 1 x 3 pasy ruchu (dwa w kierunku centrum) z poszerzeniem o dodatkowe pasy ruchu w rejonie skrzyżowania z ul. Popiełuszki, z bocznym pasem dzielącym, w którym zlokalizowane jest torowisko tramwajowe,
- al. Wojska Polskiego – o przekroju dwujezdniowym (pas do parkowania, pas ruchu dla rowerów, pas ruchu) z szerokim pasem dzielącym zielenią,
- ul. Matysiakówny – o przekroju jednojezdniowym.

Ulice Popiełuszki i Broniewskiego mają przebieg promienisty w stosunku do centrum miasta i łączą dwie trasy obwodowe: Obwodnicę Śródmiejską (w rej. Ronda Zgrupowania AK Radosław) i Obwodnicę Ekspresową (w węzłach Marymoncka i Powązkowska/Broniewskiego). SUIKZP zakłada utrzymanie dotychczasowych klas ulic.

W obecnym układzie ulice Popiełuszki i Broniewskiego służą głównie do obsługi ruchu międzydzielnicowego z Żoliborza i Bielan do centrum miasta.

W obszarze opracowania krzyżują się dwie trasy tramwajowe:

- w ul. Popiełuszki, od węzła przesiadkowego Marymont do centrum miasta (oś al. Jana Pawła II), z przystankami zlokalizowanymi na północ od skrzyżowania,
- w ul. Broniewskiego, od pętli Piaski do centrum miasta (oś al. Jana Pawła II), z przystankami zlokalizowanymi przed skrzyżowaniem z ul. Popiełuszki, tworząc węzeł przesiadkowy plac Grunwaldzki.

Z punktu widzenia roli w systemie transportowym większe znaczenie ma trasa tramwajowa w ul. Broniewskiego (4 linie i 20 tramwajów w godzinie szczytu komunikacyjnego). Trasa w ul. Popiełuszki ma znaczenie uzupełniające (3 linie i 12 tramwajów w godzinie szczytu komunikacyjnego). Węzeł plac Grunwaldzki obsługuje także komunikację autobusową dzienną (przystanki w obszarze skrzyżowania) i nocną oraz ruch rowerowy (wydzielone drogi dla rowerów i przejazdy rowerowe). Skrzyżowanie jest sterowane sygnalizacją świetlną, co przy rozległości wlotów i długości przejść przez jezdnię limituje jego przepustowość. W obszarze opracowa-

nia praktycznie nie występuje parkowanie, poza odcinkami al. Wojska Polskiego gdzie zorganizowane są pasy postojowe. W narożnikach północno-zachodnim i południowo-zachodnim skrzyżowania zlokalizowane są wysokie drzewa.

8. Opis miejsca

Założenia przestrzenne Warsztatów:

1. Ukształtowanie atrakcyjnej przestrzeni publicznej – nowego założenia urbanistycznego Żoliborza Południowego wpisującego się w przekształcenie obszaru przemysłowego, uzyskanie nowej jakości i ładu przestrzennego w oparciu o politykę przestrzenną miasta (dopuszcza się dyskusję z zapisami Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego m.st. Warszawy (SUIKZP), szczególnie w zakresie rozwiązań komunikacyjnych).
2. Zaproponowanie oferty programowej opracowywanego terenu – zarówno samej przestrzeni publicznej (np. placów, pasaży pieszych, ulic, skwerów, założeń parkowych), jak i stworzenie odpowiednich relacji w stosunku do sąsiadującej zabudowy.
3. Kompozycyjne i widokowe zakończenie al. Wojska Polskiego, z uwzględnieniem pozostałych osi widokowych – ul. Broniewskiego, ul. Popiełuszki, al. Jana Pawła II.
4. Kompozycyjne opracowanie obszaru w rejonie skrzyżowania ulic Rydygiera i Matysiakówny.
5. Ukształtowanie kompozycyjne i funkcjonalne układu zieleni.

Założenia komunikacyjne Warsztatów (wytyczne):

1. W przekroju ul. Broniewskiego przyjąć nie więcej niż 3 pasy ruchu. Dopuszcza się bardziej stanowcze ograniczenie funkcji ul. Broniewskiego na odcinku od ul. Krasińskiego do pl. Grunwaldzkiego (ulica lokalna o przekroju 1 x 2).
2. W przekroju ul. Popiełuszki przyjąć nie więcej niż po 2 pasy ruchu na kierunek. Dopuszcza się rozwiązanie przekroju z jednym pasem ruchu dla samochodów, jednym dla rowerów i pasem postojowym.
3. Utrzymać lokalną funkcję al. Wojska Polskiego i ul. Matysiakówny.
4. Utrzymać trasy tramwajowe w ulicach Popiełuszki i Broniewskiego ze zbliżoną do obecnej częstotliwością kursowania. Utrzymać dominującą rolę tramwaju w ul. Broniewskiego Założyć długość platform przystankowych nie mniejszą niż 66 m.
5. Rozważyć możliwość zorganizowania wspólnych przystanków tramwajowych. Dopuszcza się rozwiązanie w formie tramwaju w przestrzeni pieszej.

6. Wytworzyć przestrzeń pieszą zintegrowaną z węzłem przesiadkowym (tramwaj i autobus). Utrzymać wysoką dostępność pieszą do przystanków transportu zbiorowego (tramwaj i autobus).
7. Utrzymać dostępność rowerową placu Grunwaldzkiego i ciągłość tras rowerowych w osi Broniewskiego – al. Wojska Polskiego i ul. Popiełuszki – al. Jana Pawła II. Zlokalizować wypożyczalnię roweru publicznego Veturilo.
8. Zapewnić pełną dostępność dla osób o ograniczonej mobilności.
9. Przewidzieć dostępność dla samochodów obsługi techniczne, pojazdów służb porządkowych, ratowniczych (miejsce wjazdu).

Uwaga – nie należy zakładać możliwości dwupoziomowego rozwiązania drogowego, np. w formie tunelu lub wiaduktu, na żadnym z wlotów skrzyżowania. Zadaniem jest opracowanie rozwiązania, które wspomogłoby ograniczenie ruchu samochodowego.

9. Harmonogram Warsztatów

ETAP I

Ogłoszenie Warsztatów 16 kwietnia 2015 r. Zgłoszenie uczestnictwa (Karta Uczestnika), wraz z pisemnym opracowaniem zgodnym z pkt. 3 Regulaminu Warsztatów, do 4 maja, do godziny 12.00. Obrady jury – ocena zgłoszeń: 5 i 6 maja 2015 r. Ogłoszenie wybranych 5 zespołów projektowych. Pytania i dyskusja programowa z wybranymi 5 Uczestnikami, 7 maja 2015 r.

ETAP II

Złożenie prac II etapu do 1 czerwca 2015 r., do godziny 15.00. Prezentacja opracowanych koncepcji programów i dyskusja merytoryczna na temat wybranych rozwiązań: 15 czerwca 2015 r. Wskazane powyżej terminy mogą ulec zmianie. O zmianie terminów Organizator niezwłocznie poinformuje Uczestników Warsztatów oraz zamieści stosowną informację na stronie internetowej: www.sarp.warszawa.pl. W uzasadnionych przypadkach Organizator może w każdym czasie przed upływem terminu składania zgłoszeń/ aplikacji lub terminu składania gotowych koncepcji programu zmienić treść Regulaminu. Dokonaną w ten sposób zmianę Organizator przekazuje Uczestnikom na stronie internetowej www.sarp.warszawa.pl oraz przesyła na adresy mailowe podane przez zespoły projektowe zakwalifikowane do II etapu.

10. Jury

Jury dokona oceny zgłoszeń oraz prac warsztatowych pod kątem spełnienia wymagań określonych w Regulaminie i opracuje konkluzje dotyczące wniosków do planów dla Biura Architektury i Planowania Przestrzennego Urzędu Miasta Stołecznego Warszawy.

Skład Jury:

1. Andrzej Brzeziński, komunikacja
2. Marek Happach, architekt, OW SARP
3. Dariusz Hyc, architekt OW SARP
4. Piotr Sawicki, architekt, urbanista OW SARP
5. Magdalena Wrzesień, architekt, urbanista, OW SARP
6. Marek Mikos, architekt, p.o. dyrektora Biura Architektury i Planowania Przestrzennego Urzędu Miasta Stołecznego Warszawy
7. Tomasz Pniewski, architekt, stanowisko ds. konkursów,

Urząd Miasta Stołecznego Warszawy. Moderatorem dyskusji podsumowującej II etap i doradcą Jury jest dr hab. inż. arch. Krzysztof Domaradzki, urbanista. W toku prowadzenia Warsztatów mogą zostać powołani rzeczoznawcy, biegli, doradcy, eksperci, lub konsultanci. W obradach Jury uczestniczyć będzie, bez prawa głosu, koordynator warsztatów – Janina Trepczyńska-Grynberg, architekt.

11. Prawa autorskie

Warsztaty prowadzone będą z poszanowaniem autorskich praw majątkowych i osobistych Uczestników zgodnie z Ustawą z dn. 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych. Szczegółowe warunki przeniesienia praw autorskich określa Zgłoszenie uczestnictwa (zał. nr 2) oraz wzór umowy (zał. nr 4). W I i II etapie warsztatów Uczestnicy zobowiązują się do ujawnienia wszystkich autorów i współautorów utworów, które zostaną przekazane Zamawiającemu, oraz uzyskania ich zgody na wykorzystanie i dysponowanie utworami w sposób opisany w Regulaminie i jego załącznikach, Przekazanie utworów, w formie określonej w regulaminie dla I i II etapu warsztatów, oznacza przekazanie Zamawiającemu:

- własności wszystkich egzemplarzy utworów,
- autorskich praw majątkowych do nieograniczonego w czasie i przestrzeni korzystania z prac z możliwością przekazania tych praw osobom trzecim,
- udzielenie Zamawiającemu wyłącznego prawa do zezwalania na korzystanie z autorskich praw zależnych.

Utwory, które powstaną w ramach I etapu warsztatów przekazywane są Zamawiającemu nieodpłatnie, natomiast wynagrodzenie za przekazanie własności wszystkich egzemplarzy utworów oraz majątkowych i zależnych praw autorskich do utworów powstałych w ramach II etapu, jest zawarte w wynagrodzeniu, o którym mowa w p. 13 Regulaminu. Wszyscy autorzy i współautorzy utworów powstałych w wyniku realizacji I i II etapu warsztatów zachowują prawo do wykorzystywania utworów, których są autorami lub współautorami do celów naukowych, dydaktycznych oraz prezentacji swojego dorobku w sposób przez siebie wybrany, bez ograniczeń czasowych i terytorialnych. Uczestnicy zobowiązani są do przestrzegania praw autorskich i praw pokrewnych osób trzecich i mogą korzystać z utworów chronionych tylko w granicach dozwolonego użytku.

12. Warunki uczestnictwa w Warsztacie

Uczestnikiem Warsztatów może być osoba fizyczna, osoba prawna lub jednostka organizacyjna nie posiadająca osobowości prawnej. W zespole zgłaszającym się do zadania chociaż jedna osoba powinna posiadać wykształcenie architektoniczne, magisterskie. Pożądane jest wykazanie się doświadczeniem dotyczącym projektowania przestrzeni miejskiej lub zespołu zabudowy. Zgłoszenie do udziału w warsztatach sporządzić należy wg Załącznika nr 2 do Regulaminu. Wszystkie niezbędne oświadczenia i informacje poświadczające spełnienie wymagań dotyczących uczestnika na tym etapie opierają się na oświadczeniu Uczestnika. Po wybraniu 5 zespołów projektowych Organizator może zażądać przedstawienia dokumentów poświadczających prawdziwość podanych informacji, w tym: kopii dyplomów. Złożenie przez Uczestnika Warsztatów fałszywych lub stwierdzających nieprawdę informacji mających wpływ na wynik Warsztatów powoduje wykluczenie Uczestnika Warsztatów. Osoba lub osoby składające Zgłoszenie do udziału w Warsztatach ponoszą pełną odpowiedzialność za treść złożonego oświadczenia woli na zasadach określonych w art. 297 §1 Kodeksu karnego. Uczestnik ani żadna z osób uczestniczących z jego strony w opracowaniu zgłaszanej pracy nie może pozostawać w zawodowych lub rodzinnych relacjach zależności z członkami jury lub w innych istotnych relacjach zależności z nimi, mogących prowadzić do konfliktów interesów zagrażających bezstronności i neutralności ich działań lub wypowiedzi. Wniosek o dopuszczenie do udziału w Warsztatach należy złożyć osobiście lub za pośrednictwem poczty bądź firmy kurierskiej, na adres podany w pkt. 2 Regulaminu oraz przesłać w formacie pdf na adres milowy warszawa@sarp.org.pl w terminie podanym w harmonogramie (liczy się data doręczenia przesyłki do biura). Uczestnicy ponoszą

wszelkie koszty związane z przygotowaniem i złożeniem Zgłoszenia. Organizator Warsztatów nie przewiduje zwrotu tych kosztów. W przypadku zakwalifikowania zespołu do II etapu Warsztatów możliwe jest poszerzenie zespołu o dodatkowych Uczestników. W takim przypadku nowy skład zespołu powinien zostać zgłoszony niezwłocznie Zamawiającemu, nie później niż na trzy dni robocze przed podpisaniem umowy, która stanowi Załącznik nr 4 Regulaminu. Nie jest możliwe wycofanie z uczestnictwa w warsztatach członków zespołu, którzy brali udział w opracowaniu pracy w I etapie.

13. Tryb nadesłania i ocena zgłoszeń do uczestnictwa w Warsztatach – I etap

I etap warsztatów zorganizowany jest w formie jawnego naboru. Zgłoszenie należy przygotować w formie formularza zgłoszeniowego, stanowiącego Załącznik nr 2 do Regulaminu. Zgłoszenie należy przesłać w formie wydruku z oryginalnymi podpisami wszystkich członków zespołu na adres podany w pkt. 2 Regulaminu oraz w wersji cyfrowej w formacie pdf (bez konieczności skanowania podpisów) drogą mailową na adres warszawa@sarp.org.pl

Elementy kryterium oceny:

- kompozycja przestrzeni publicznej,
- założenia programowe proponowanego rozwiązania przestrzennego,
- wskazanie potencjalnych grup użytkowników,
- propozycja rozwiązań komunikacyjnych w oparciu o wytyczne warsztatowe.

Uczestnik może przesłać tylko jedno zgłoszenie do udziału w Warsztatach. Uczestnik przedstawi również swój dotychczasowy dorobek, w tym wybrane najważniejsze osiągnięcia (doświadczenie zawodowe i organizacyjne związane z projektowaniem architektonicznym i/ lub urbanistycznym, badania naukowe lub inne działania związane z procesem planowania przestrzeni publicznych, w tym ewentualnie działania społeczne). Do II etapu zaproszonych zostanie 5 zespołów ocenionych najwyżej. Organizator wyznaczy również Uczestników rezerwowych, którzy mogą wejść do II etapu w przypadku rezygnacji Uczestników ocenionych najwyżej.

14. Zasady, sposób i forma opracowania pracy warsztatowej – II etap

Wymagania formalne – elementy pracy warsztatowej w II etapie

1. Część rysunkowa:

Dwie plansze w formacie 100 x 70cm w układzie poziomym,

umieszczone na lekkim, sztywnym podkładzie, zawierające:

- a) rysunek koncepcji urbanistycznej zagospodarowania terenu w skali 1:1000, naniesiony na mapę zasadniczą miasta (załączoną w materiałach warsztatowych), w granicach określonych w warunkach warsztatów, pokazujący:
- urządzenie terenów niezabudowanych (takich jak: tereny zieleni, place, ulice, ciągi i pasaże piesze, urządzenia terenowe itp.),
- zabudowę (z określeniem jej wysokości),
- układ komunikacyjny (w tym ulice, parkowanie, komunikację szynową, lokalizację przystanków komunikacji publicznej),
- inne elementy zagospodarowania terenu;
- b) powiązania obszaru z terenami sąsiednimi (zakres i skala do określenia przez uczestników warsztatów),
- c) co najmniej 2 widoki perspektywiczne wykonane w dowolnej technice, w tym jedno ujęcie z lotu ptaka, jedno z poziomu człowieka,
- d) charakterystyczne przekroje,
- e) ewentualne schematy, widoki, wizualizacje, detale itp. – do decyzji uczestników warsztatów.

2. Część opisowa

Folder w formacie A3, zawierający:

- a) zwięzły opis koncepcji zagospodarowania terenu objętego warsztatami oraz powiązań z terenami sąsiadującymi w zakresie: zasad kształtowania kompozycji przestrzeni publicznej (w powiązaniu z proponowanym układem zieleni), oferty programowej, przewidywanych grup użytkowników, zasad kształtowania zabudowy oraz rozwiązań komunikacyjnych – maksymalnie 4 strony;
- b) czytelne zmniejszone plansze stanowiących część rysunkową do formatu A3.

Powyższe materiały powinny być dostarczone w wersji cyfrowej na płycie CD-ROM (plansze w formacie jpg, opis w formacie pdf). Formuła Warsztatów nie zakłada anonimowości Uczestników. Prace warsztatowe mogą zawierać elementy rozpoznawcze. Mogą też opierać się na opracowaniach przygotowanych przez Uczestników lub uwzględniać badania innych autorów pod warunkiem respektowania ich praw autorskich.

15. Sposób i miejsce składania prac warsztatowych w II etapie

Prace warsztatowe należy składać osobiście, przesłać pocztą lub kurierem w nieprzekraczalnym terminie podanym w harmonogramie (iczy się data dostarczenia), za pokwitowaniem złożenia w Biurze Oddziału Warszawskiego SARP, ul. Foksal 2,

00-366 Warszawa. Prace warsztatowe mogą złożyć wyłącznie Uczestnicy zaproszeni do dalszego udziału w Warsztatach. W przypadku stwierdzenia, że praca warsztatowa została złożona przez Uczestnika nie zaproszonego do złożenia pracy warsztatowej lub jeśli Uczestnik Warsztatów występuje w więcej niż jednej pracy warsztatowej, taka praca lub prace zostaną uznane za nieważne. W takich okolicznościach Uczestnik Warsztatów lub Uczestnicy Warsztatów, zostaną wykluczeni z Warsztatów.

16. Ocena prac warsztatowych – II etap

Formuła II etapu Warsztatów nie jest formułą konkursową. Jury dokona oceny prac, wskazując wartości opracowanych koncepcji i ich ewentualne braki. Jury może wskazać najlepszą pracę, ale taka ocena pozostanie tylko wyrażoną opinią, bez wpływu na wysokość wynagrodzenia Uczestników II etapu Warsztatów i decyzję Zamawiającego co do sposobu jej wykorzystania.

17. Wynagrodzenie

Wybranych do II etapu uczestnikom Organizator przyzna wynagrodzenie ryczałtowe. Każdy z wybranych 5 zespołów projektowych podpisze ze Zleceniodawcą Umowę (Załącznik nr 4), w której zobowiąże się do uczestnictwa w II etapie warsztatów oraz przygotowania autorskiego programu przemian w określonym Regulaminem terminie i formie na uzgodnionych warunkach. Wynagrodzenie każdego zespołu wynosi 15 000,00 zł netto i wypłacone zostanie w terminie 21 dni od daty złożenia faktury w Biurze Architektury i Planowania Przestrzennego Urzędu m.st. Warszawy po potwierdzeniu przez Zamawiającego, że praca została wykonana zgodnie z umową. Łączna suma wynagrodzeń przewidzianych dla 5 wybranych do II etapu Uczestników wynosi 75 000,00 zł netto.

18. Prezentacja wyników warsztatów

Po zakończeniu Warsztatów, prace warsztatowe zostaną zaprezentowane w formie wystawy oraz prezentacji autorskiej i poddane otwartej dyskusji. Opracowane przez uczestników II etapu Warsztatów programy zostaną zaopiniowane przez Jury. Powstałe rekomendacje i wytyczne włączone zostaną do wypracowania ostatecznego rozwiązania urbanistycznego obszaru objętego opracowaniami warsztatowymi. Planowane jest również wydanie publikacji w formie broszury zawierającej syntetyczną prezentację opracowanych programów. Powstanie również opracowanie stanowiące zalecenia lub wnioski do opracowanego Studium dla Zamawiającego. •

5

I etap

**Projekty, będące
owocem prac
warsztatowych,
staną się punktem
wyjścia do szerokiej
dyskusji publicznej**

Protokół z obrad Jury w dniu 5 maja 2015 roku

Zgłoszenia do wzięcia udziału w Warsztatach złożyło 16 zespołów. Jeden Zespół nie spełnił wymogów formalnych Regulaminu i został zakwalifikowany do grupy NN.

Jury w składzie:

Andrzej Brzeziński, komunikacja

Marek Happach, architekt

Dariusz Hyc, architekt

Piotr Sawicki, architekt, urbanista

Magdalena Wrzesień, architekt

Marek Mikos, architekt p.o.Dyrektora Biura Architektury i Planowania m.st. Warszawy

Tomasz Pniewski, architekt stanowisko d/s konkursów Urzędu m.st. Warszawy.

Krzysztof Domaradzki, architekt, urbanista doradca Jury

Janina Trepczyńska-Grynberg, architekt koordynator Warsztatów

Już przygotowując regulamin warsztatów, zdaliśmy sobie sprawę, że plac Grunwaldzki jest szczególnie trudnym miejscem na mapie miasta i posiada wiele uwarunkowań. W Regulaminie zostały umieszczone istotne problemy zarówno komunikacyjne, jak i przestrzenne. W dalszej części broszury zawarte są również elementy historyczne oraz planistyczne wpływające na proponowane rozwiązania. Publiczna dyskusja nad tym miejscem jest oczekiwana zarówno przez mieszkańców Żoliborza jak i planistów sporządzających plany zagospodarowania przestrzennego.

Jury zebrało się 5 maja 2015 roku i na zebraniu dokonało:

przyjęcia zgłoszeń, oceny prac pod względem formalnym – zgodności z Regulaminem – i merytorycznym. Do udziału w II ETAPIE WARSZTATÓW zakwalifikowano 5 ZESPOŁÓW. Każda z prac została oceniona z punktu widzenia celu, któremu ma służyć, a przede wszystkim pomysłu na sposób zagospodarowania przestrzennego. Zespołom zakwalifikowanym do II etapu Warsztatów zostało zlecone odpłatne wykonanie projektu koncepcyjnego zagospodarowania przestrzennego wokół placu Grunwaldzkiego. Kryterium było również wybranie prac różnorodnych pod względem przedstawionych propozycji.

Każda ze złożonych prac, zarówno niezakwalifikowanych jak i zakwalifikowanych do II etapu, otrzymała analizę i ocenę od profesjonalnego jury.

Prace zakwalifikowane do II etapu otrzymały opinię dotyczącą zaproponowanych rozwiązań oraz zalecenia dla opracowań II etapu. •

Ryc. 6. Szeroka i zielona ulica Matysiakówny ma charakter wewnętrznej, uspokojonej przestrzeni, w przeciwieństwie do ruchliwych głównych ulic – Broniewskiego i Popietuski

PLAC GRUNWALDZKI

mgr inż. arch. Andrzej Jurkiewicz

OPINIE I ZALECENIA PRZED II ETAPEM

W pracy klarownie i jednoznacznie zdefiniowano formę i ramy przestrzenne prostokątnego placu, stanowiącego główny element kompozycji nowego założenia urbanistycznego. Na uwagę zasługuje konsekwentne przeprowadzenie zielonego ciągu łączącego al. Wojska Polskiego i ul. Broniewskiego, uzyskanie dużej pieszej przestrzeni placu oraz ukształtowanie zintegrowanego przystanku przesiadkowego jako ważnego elementu przestrzennego na placu.

Główne zalecenia do II etapu:

- starannie opracować północną zieloną część placu jako fragment konsekwentnie prowadzonego ciągu zielonego, tak aby uniknąć jej odcięcia przez komunikację od reszty placu;
- zaproponować różnorodny program użytkowania placu (również w powiązaniu z pierzejami otaczającej zabudowy), tak aby potencjalnie atrakcyjna duża, piesza przestrzeń placu nie stała się miejscem martwym;
- rozważyć możliwość wprowadzenia funkcji społecznych, takich jak np. oświata, sport, kultura itp. oprócz mieszkaniowych i komercyjnych;
- doprecyzować usytuowanie i sposób rozwiązania skrzyżowania łączącego ulice Broniewskiego/ Popiełuszki/ Wojska Polskiego/ Jana Pawła II oraz skrzyżowania ul. Broniewskiego z nowoprojektowanym odcinkiem ulicy Rydygiera.

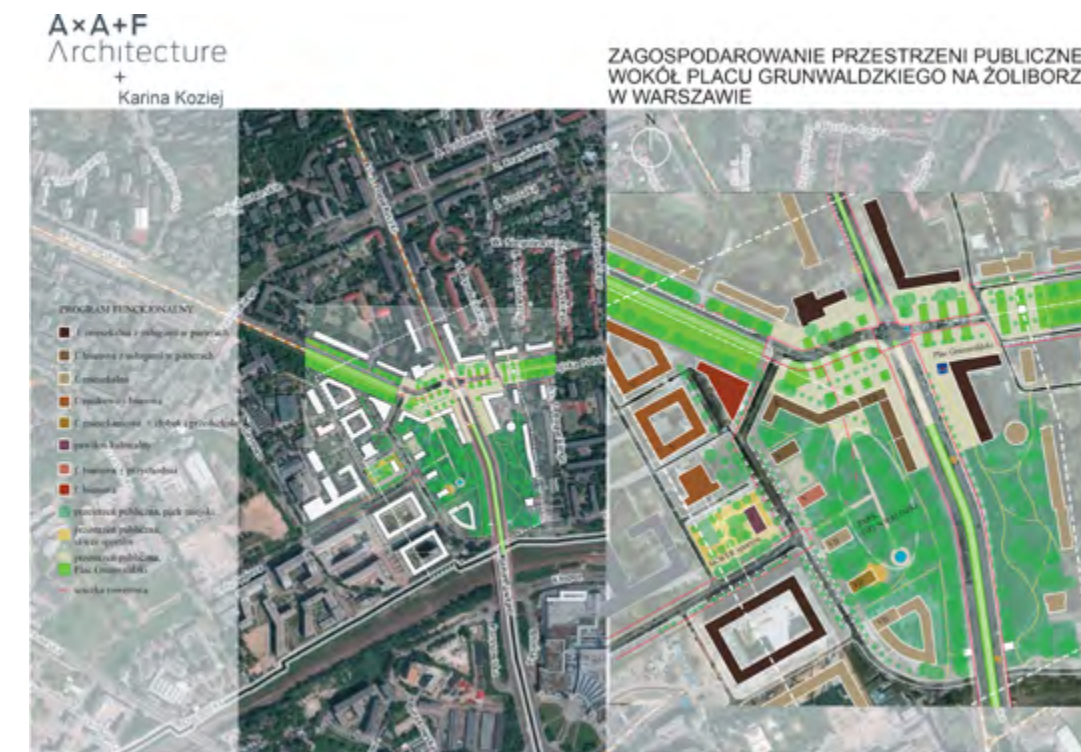
AxA+F Architektura Anna Flak: mgr inż. arch. Anna Flak, mgr Karina Koziej

OPINIE I ZALECENIA PRZED II ETAPEM

W pracy szczególnie interesujący jest pomysł ukształtowania dużego parku w części południowej, po obu stronach al. Jana Pawła II. Korzystny wydaje się podział obszaru na 3 strefy – miejskiego placu w części północnej, parku w części centralnej i południowej oraz ażurowej zabudowy wzdłuż ul. Rydygiera, które naturalnie i swobodnie się ze sobą przenikają. Ciekawym pomysłem jest wprowadzenie skweru sportów miejskich na miejscu obecnego parkingu przed IChP (a tym samym wyeksponowanie wartościowego budynku).

Główne zalecenia do II etapu:

- starannie opracować styk terenów zieleni z al. Jana Pawła II, tak aby nie stała się ona wyłącznie przestrzenią komunikacyjną nieatrakcyjną dla ruchu pieszego, a tym samym uniknąć oddzielenia Żoliborza od Śródmieścia;
- zaprojektować układ przestrzenny parku w powiązaniu z otaczającymi terenami i zespołami zabudowy, integrujący plac miejski, kwartały mieszkaniowe Żoliborza Przemysłowego i Żoliborz Historyczny;
- zintegrować projektowany skwer sportów z terenami nowego parku;
- rozważyć przyjęcie takiego rozwiązania komunikacyjnego skrzyżowania ul. Broniewskiego, al. Wojska Polskiego i Popiełuszki, które nie będzie dezintegrować przestrzeni placu.

IP Inicjatywa Projektowa: mgr inż. arch. Jan Pawlik, mgr inż. arch. Piotr Straszak, mgr inż. arch. Mikołaj Zdanowski

OPINIE I ZALECENIA PRZED II ETAPEM

Przyjęte rozwiązanie charakteryzuje się odwołaniem do tradycyjnej historycznej formy placu miejskiego, nawiązującej do dużych, reprezentacyjnych placów Starego Żoliborza. Prawidłowo zaproponowano ukształtowanie pierzei i kompozycję urbanistyczną zaokrąglonej pierzei placu. Interesująca jest propozycja widokowego zamknięcia osi al. Wojska Polskiego. Interesującym pomysłem jest przeprowadzenie połączenia komunikacyjnego ul. Broniewskiego i al. Jana Pawła II na tyłach budynków tworzących pierzeję placu.

Główne zalecenia do II etapu:

- zaproponować różnorodny program użytkowy placu, w powiązaniu z otaczającą zabudową, oraz rozważyć możliwość wprowadzenia zabudowy o innych funkcjach niż mieszkaniowa i komercyjna;
- zaproponować rozwiązanie przestrzeni placu tak, aby uniknąć wrażenia monotoności oraz rozważyć wprowadzenie wątku zieleni;
- wkomponować przystanki komunikacji miejskiej w przestrzeń publiczną, mając przy tym na uwadze wygodę korzystania z komunikacji miejskiej i pożądaną integrację przystanków;
- zaproponować takie rozwiązanie łukowatej ulicy na tyłach placu, które nie będzie odcinało przestrzeni publicznej od terenów zabudowy.

LEGENDA

GŁÓWNE OŚIE KIERUNKOWE	TŁOCZYSKA TRAMWAJOWE	TOROWISKO TRAMWAJOWE W POŁOŻENIU PLACU TRAMWAJÓW W PRZESTRZENI PLACU	PRZYSTANIEK TRAMWAJOWY	PRZYSTANIEK TRAMWAJOWY	PRZYSTANIEK TRAMWAJOWY	PRZYSTANIEK TRAMWAJOWY	PRZYSTANIEK TRAMWAJOWY
WYPOCZĘTAŁA ROWEROWA	WYPOCZĘTAŁA ROWEROWA	WYPOCZĘTAŁA ROWEROWA	WYPOCZĘTAŁA ROWEROWA	WYPOCZĘTAŁA ROWEROWA	WYPOCZĘTAŁA ROWEROWA	WYPOCZĘTAŁA ROWEROWA	WYPOCZĘTAŁA ROWEROWA

mgr inż. arch. kraj. Katarzyna Łowicka, mgr inż. arch. Tomasz Birezowski, mgr inż. arch. Jacek Damiński, mgr inż. arch. Mirosław Falkowski, mgr inż. Zygmunt Uzdalewicz

OPINIE I ZALECENIA PRZED II ETAPEM

Interesująca jest zawarta w pracy propozycja ukształtowania dużego zieleńca w centralnym punkcie kompozycji urbanistycznej nowego założenia przestrzennego. Na uwagę zasługuje propozycja wprowadzenia dwóch dodatkowych przejść pod nasypem al. Jana Pawła II łączących Żoliborz Południowy z terenami historycznego Starego Żoliborza.

Główne zalecenia do II etapu:

- szczegółowo opracować przestrzeń placu – skweru w powiązaniu z otaczającą zabudową oraz zaproponować jego różnorodny program użytkowy;
- rozważyć możliwość odizolowania terenu zieleni od uciążliwości ruchu ulicznego;
- rozważyć zbliżenie przystanków komunikacji publicznej do zabudowy, którą ma ona obsługiwać, tak aby korzystanie z autobusów i tramwajów było wygodne i wiązało się również np. z możliwością skorzystania z obiektów handlowych i usługowych w drodze pomiędzy przystankami a miejscem zamieszkania;
- zaproponować program usługowy, który uzasadniał będzie wprowadzenie przejść podziemnych i zapewniał ich bezpieczeństwo.

LEGENDA

GŁÓWNE OŚIE KIERUNKOWE	TŁOCZYSKA TRAMWAJOWE	TOROWISKO TRAMWAJOWE W POŁOŻENIU PLACU TRAMWAJÓW W PRZESTRZENI PLACU	PRZYSTANIEK TRAMWAJOWY	PRZYSTANIEK TRAMWAJOWY	PRZYSTANIEK TRAMWAJOWY	PRZYSTANIEK TRAMWAJOWY	PRZYSTANIEK TRAMWAJOWY
WYPOCZĘTAŁA ROWEROWA	WYPOCZĘTAŁA ROWEROWA	WYPOCZĘTAŁA ROWEROWA	WYPOCZĘTAŁA ROWEROWA	WYPOCZĘTAŁA ROWEROWA	WYPOCZĘTAŁA ROWEROWA	WYPOCZĘTAŁA ROWEROWA	WYPOCZĘTAŁA ROWEROWA

ZURBIK Zbigniew Kaiser: mgr inż. arch. Małgorzata Dziendziel, mgr inż. arch. Zbigniew Kaiser, mgr inż. arch. kraj. Weronika Mazanek, Daniel Palarz, mgr inż. arch. Urszula Pielach Gemzała

OPINIE I ZALECENIA PRZED II ETAPEM

Praca odznacza się jednoznaczną, wyrazistą kompozycją przestrzenną opartą na 3 głównych elementach: dużym prostokątnym placu, obiekcie domu kultury/ teatru umieszczonym we wnętrzu placu oraz dominantą zamykającą kompozycję al. Wojska Polskiego. Prawidłowe jest zaproponowanie lokalizacji przedszkola we wnętrzu kwartału, odizolowanego od uciążliwości związanej z intensywnym ruchem kołowym. Zaproponowana struktura zabudowy harmonijnie uzupełnia otaczającą tkankę urbanistyczną Żoliborza Południowego.

Główne zalecenia do II etapu:

- dopracować formę projektowanych przestrzeni publicznych i zabudowy, tak aby uniknąć nadmiernego schematyzmu;
- starannie opracować formę urbanistyczną projektowanego landmarku – domu kultury/ teatru oraz projektowanej dominanty wysokościowej;
- zaproponować sposób kształtowania struktury zieleni w powiązaniu z terenami otaczającymi;
- ograniczyć funkcję komunikacji kołowej, uzyskując dzięki temu bardziej przyjazną przestrzeń dla użytkowników placu – rozważyć możliwość ograniczenia liczby i skali skrzyżowań ulic Broniewskiego i Rydygiera z al. Jana Pawła II oraz zastąpienia ronda o wielopasowych wlotach zwartym skrzyżowaniem sterowanym sygnalizacją świetlną.

Ryc. 7. Aktualny widok zachodniej strony placu. Przestrzeń placu obrosta prowizorycznymi obiektami (na zdjęciu widoczny charakterystyczny żółty kiosk), które jednak pełnią ważną funkcję usługową, deficytową w tym rejonie

Ryc. 8. Widok na al. Wojska Polskiego z placu. Dobrze widoczny jest pomnik Czynu Zbrojnego Polonii Amerykańskiej, o dyskusyjnych walorach artystycznych

JAZ+ Architekci , Żmijewski Jaworski Masse spółka cywilna — mgr inż. arch. Julian Żmijewski, inż. arch. Andrzej Jaworski, inż. arch. Aleksandra Zakęś, inż. arch. Anna Nauwaldt, inż. arch. Mateusz Szpotowicz

OCENA PRACY

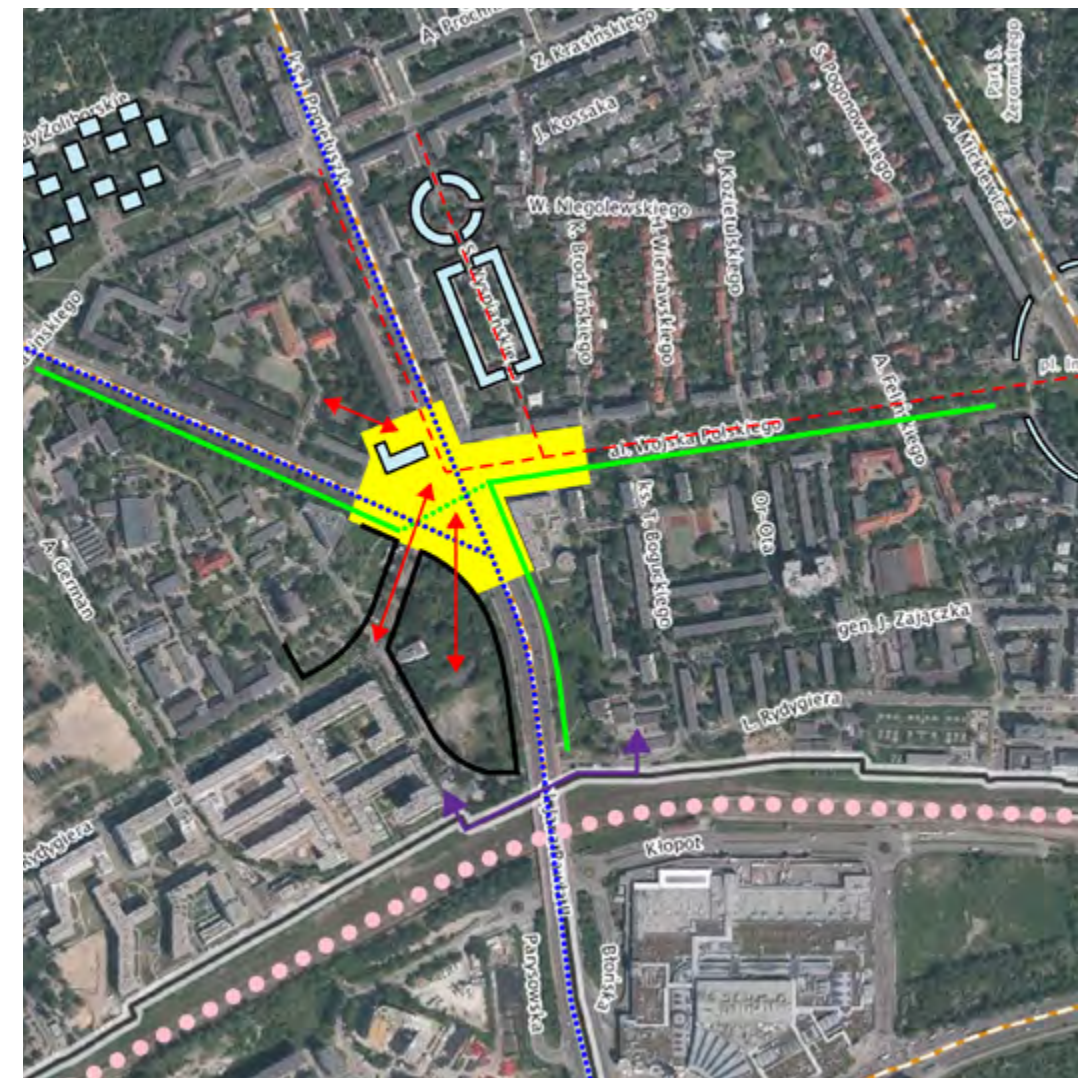
Praca zawiera interesującą propozycję ukształtowania dwóch, połączonych ze sobą przestrzeni – miejskiego placu (oddzielonego parawanowym budynkiem od ruchliwej al. Jana Pawła II) oraz skwe-ru w głębi obszaru. Kompozycja urbanistyczna została jednak uzależniona od nadbudowy istniejącego budynku mieszkalnego przy ul. Broniewskiego, co nie jest możliwe ze względów technicznych i własnościowych. Układ kompozycji urbanistycznej (osie kompozycyjne, wnętrza urbanistyczne, dominanty) jest dość chaotyczny i nie tworzy jednej, spójnej całości.

BudCud – mgr inż. arch. Mateusz Adamczyk, mgr inż. arch. Agata Woźniczka

OCENA PRACY

W pracy zaproponowano m.in. zdecydowaną kompozycję przestrzenną nawiązującą do placów Żoliborza, ukształtowanie ul. Broniewskiego i al. Jana Pawła II jako zielonych błoni oraz powstanie wielofunkcyjnego kwartału miejskiego z publicznym wnętrzem. Praca nie wskazuje jednak sposobów osiągnięcia przedstawionych dość ogólnych założeń projektowych. Nie przedstawiono jednoznacznej propozycji ukształtowania formy placu, przyjętych rozwiązań komunikacyjnych ani rozwiązania kwartału zabudowy, który wydaje się za duży w kontekście struktury urbanistycznej terenów otaczających.

**mgr inż. arch. Eliza Biała, inż. arch. Aleksandra Siłuch,
inż. arch. Agnieszka Baryła**

OCENA PRACY

Interesujące jest przeznaczenie w pracy prawie całego obszaru opracowania na funkcje sportowe i rekreacyjne w formie dużego parku oraz na plac miejski z przystankami komunikacji publicznej w części północnej obszaru. Takie rozwiązanie oddala jednak zabudowę od przystanków, uniemożliwia wprowadzenie programu usługowego o funkcjach handlowych, gastronomicznych itp. oraz rodzi obawę, że teren rekreacyjny położony bezpośrednio przy ruchliwej ulicy nie będzie atrakcyjny dla mieszkańców i użytkowników. Niekorzystne jest przeniesienie ciężaru ruchu kołowego z ul. Broniewskiego na ul. Rydygiera.

**mgr inż. arch. Paweł Pedrycz, mgr inż. arch. Katarzyna Pedrycz,
mgr inż. arch. Maciej Główka, mgr inż. arch. Radosław Tabor**

OCENA PRACY

Interesująca jest zaprezentowana w pracy koncepcja ukształtowania zielonego bulwaru łączącego plac Inwalidów z ul. Rydygiera, spajającego dwie części Żoliborza przecięte ruchliwą arterią komunikacyjną, odchodząca od koncepcji klasycznie rozumianego placu miejskiego. Wątpliwości budzi jednak brak wyraźnego zakończenia bulwaru po stronie Żoliborza Południowego oraz trudności w jego konsekwentnej realizacji: w ramach istniejącej, niezbyt szerokiej ul. Rydygiera oraz na przecięciu z ulicami Popiełuszki i Broniewskiego. Rodzi to poważne obawy, że mógłby on być zrealizowany wyłącznie fragmentarycznie.

**mgr inż. arch. Ewelina Maciak, stud. arch. Piotr Jeleń,
Architect & Co — mgr inż. arch. Michał Jeleń**

OCENA PRACY

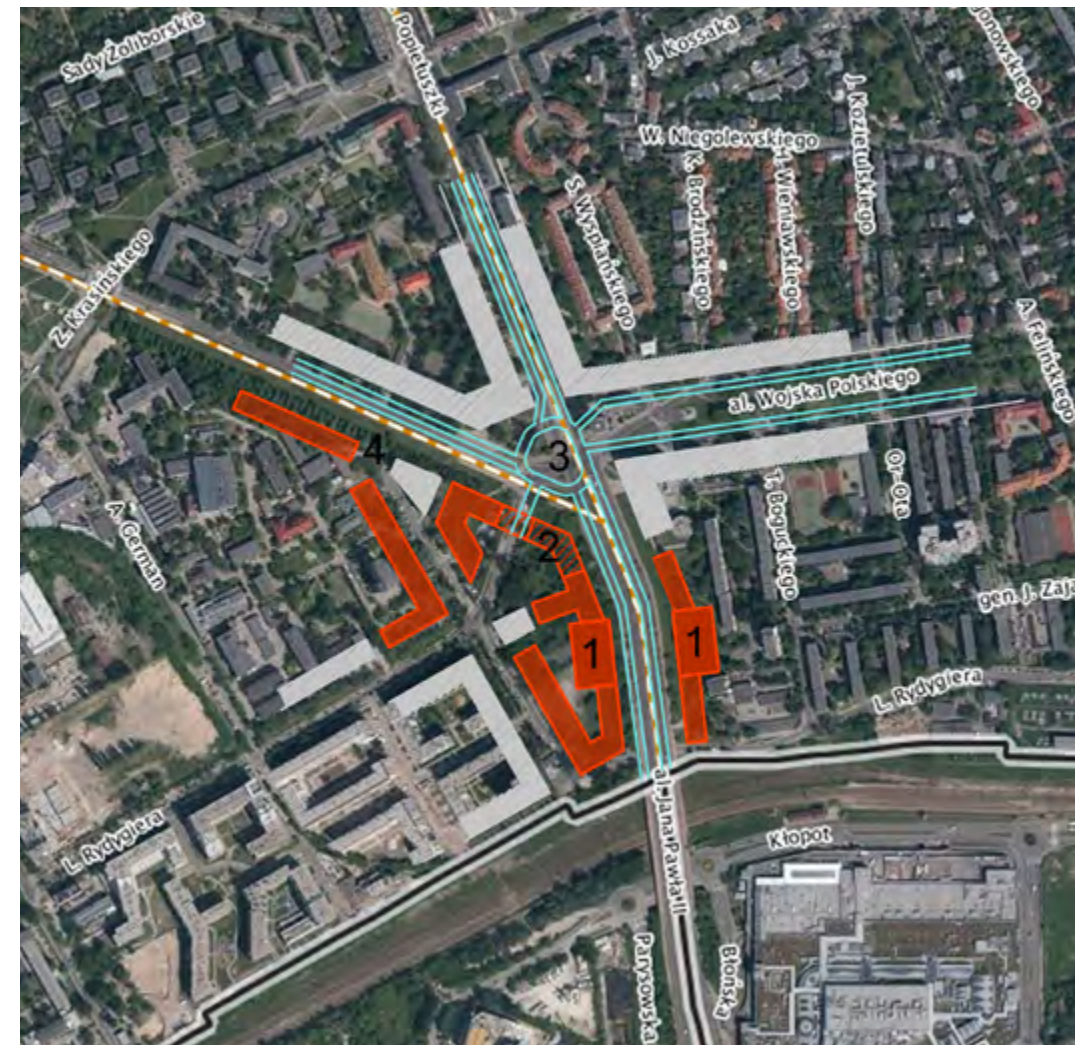
Interesujące jest zaproponowane w pracy przeniesienie ciężaru kompozycji urbanistycznej na część południową, gdzie postulowano urządzenie dużego placu – skweru oraz zamknięcie osi widokowej al. Wojska Polskiego dominantą. Założenia placu wydaje się jednak nadmiernie monumentalne i nie sprzyjające rozwojowi życia społecznego, a lokalizacja rekreacyjnych funkcji związanych z zielenią przy ruchliwej al. Jana Pawła II jest nie do końca uzasadniona. Zaproponowana koncepcja zabudowy nie odzwierciedla lokalizacji przewidzianych w opisie funkcji publicznych – oświatowych, kulturalnych itp.

**Gierych Studio Sp. z o.o. — mgr inż. arch. Rafał Zmorka,
inż. arch. Mikołaj Gierych**

OCENA PRACY

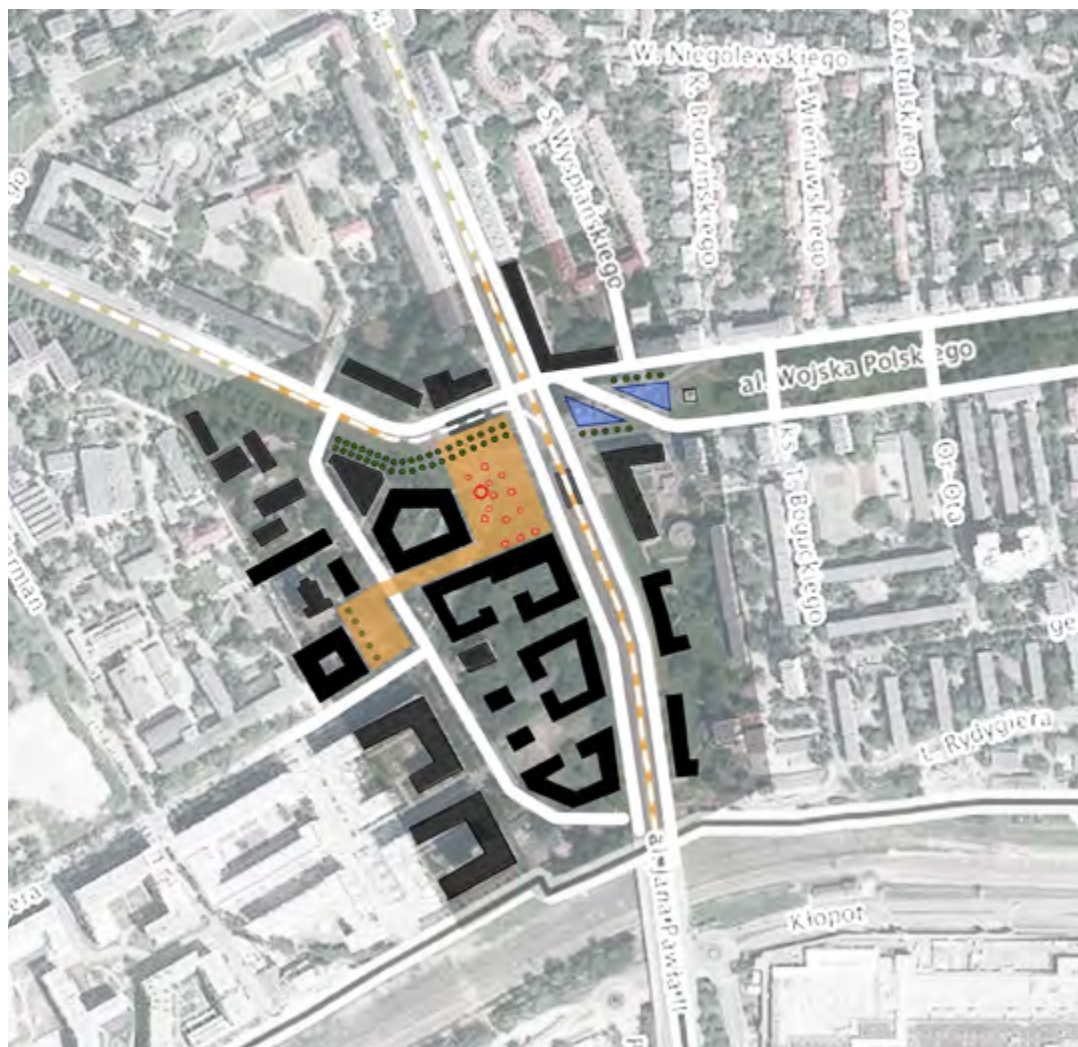
Na uwagę zasługuje powiązanie placu z zielonym wnętrzem kwartału i dalej z ul. Rydygiera poprzez otwarty parter projektowanego budynku. Interesująca jest kompozycja dwóch dominant przestrzennych podkreślających przejście pomiędzy Śródmieściem a Żoliborzem. Ich lokalizacja jest jednak nieco przypadkowa z punktu widzenia kompozycji urbanistycznej i struktury funkcjonalnej. Zaproponowane rondo na skrzyżowaniu ulic Popiełuszki, Broniewskiego i al. Wojska Polskiego zajmuje prawie cały zaprojektowany w tym rejonie plac, podporządkowując rozwiązanie przestrzeni publicznej funkcji węzła drogowego.

**mgr inż. arch. Michał Siedlecki, inż. arch. Joanna Wierzbicka,
inż. arch. Joanna Dentkowska**

OCENA PRACY

Zaproponowano interesującą koncepcję ukształtowania dwóch powiązanych ze sobą placów – wielkomiejskiego przy ul. Popiełuszki oraz bardziej kameralnego w rejonie ul. Rydygiera. Na uwagę zasługuje propozycja urządzenia na placu targowiska i plenerowych barów. Nie zaproponowano natomiast struktury zieleni oraz zaprojektowano dość monotony układ kwartałów. Poza mieszkaniową i biurową nie wskazano innych funkcji zabudowy, np. usług społecznych, kultury, oświaty, rekreacji, sportu itp. co skutkuje homogenicznością obszaru i nie sprzyja ukształtowaniu miejsca różnorodnego i zrównoważonego.

**mgr inż. arch. krajobrazu Martyna Ciszewska — Katedra Sztuki Krajobrazu
SGGW w Warszawie, dr inż. arch. Kinga Rybak-Niedziółka,
mgr inż. arch. krajobrazu Magdalena Pożarowszczyk**

OCENA PRACY

Interesująca jest propozycja wprowadzenia dominanty – landmarku na przecięciu aż pięciu osi widokowych: ul. Popiełuszki i al. Jana Pawła II, ul. Broniewskiego, al. Wojska Polskiego, ul. Matysiaków oraz ciągu łączącego plac Grunwaldzki z ul. A. German. Koncepcja nie została jednak wystarczająco wyjaśniona w pracy. Nie określono struktury przestrzeni publicznej i terenów zabudowy, odniesienia do układu komunikacji ani programu. Utrzymanie wysokiej przepustowości układu komunikacyjnego i realizacja dwupoziomowego węzła jest sprzeczna z potrzebą ukształtowania przyjaznej przestrzeni publicznej.

mgr inż. Paweł Wontorski, mgr inż. Dorota Paluch

OCENA PRACY

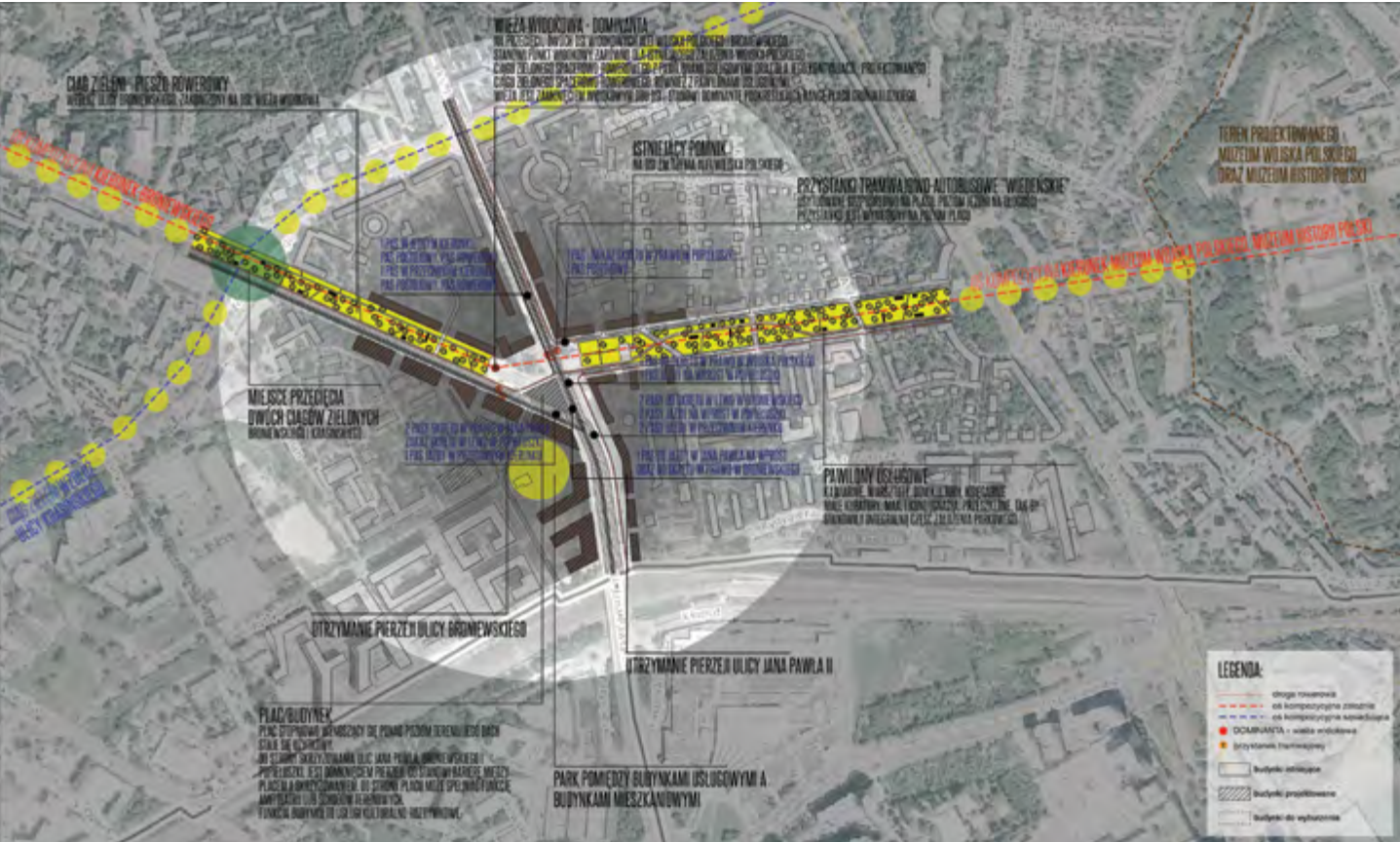
Praca zakłada ukształtowanie regularnego placu u zbiegu ul. Broniewskiego i Popiełuszki. Na uwagę zasługuje zamknięcie widokowe al. Wojska Polskiego dominantą odsuniętą od placu oraz staranne opracowanie układu zieleni. Przyjęte rozwiązanie komunikacyjne powoduje niestety odcięcie wnętrza placu od sąsiednich parterów usługowych. Rodzi to obawę, że zielona przestrzeń placu stanie się mało atrakcyjną wyspą nie powiązaną z otaczającą zabudową. Niekorzystna jest decyzja umieszczenia pawilonu kulturalno-wystawowego w środku kwartału mieszkaniowego, bez powiązania z główną przestrzenią publiczną.

inż. arch. Zuzanna Szpocińska, inż. arch. Tomasz Marciniewicz,
mgr inż. arch. Piotr Jabłoński

OCENA PRACY

Interesująca jest propozycja ukształtowania zielonych bulwarów w al. Wojska Polskiego oraz w ul. Broniewskiego, wzbogaconych o różnorodny program usługowy. Na uwagę zasługuje ukształtowanie dwóch głównych przestrzeni publicznych – placu miejskiego na przecięciu ulic Broniewskiego i Popiełuszki oraz parku we wnętrzu obszaru. Zaproponowane rozwiązanie komunikacyjne oraz projektowany budynek przy placu oddzielają projektowany park od placu. Rozbicie przystanków oraz brak skrętu w lewo z ul. Broniewskiego w ul. Popiełuszki utrudniają obsługę komunikacyjną, nie dając w zamian wymiernych korzyści dla ruchu pieszego.

6

II etap

Plac Grunwaldzki
— nowa przestrzeń
publiczna dla wszystkich
— powinien połączyć
Stary i Nowy Żoliborz
w jeden spójny
organizm miejski

Plac Grunwaldzki — podsumowanie

Plac Grunwaldzki to jeden z fragmentów tzw. „Warszawy niezaistniałej” – wielkiego założenia urbanistycznego, którego realizację przerwała wojna. Obecnie stanowi węzeł komunikacyjny otoczony chaotyczną zabudową. Dlatego celem podjętych prac projektowych jest przywrócenie mu roli ważnej przestrzeni publicznej Żoliborza.

Prace, które wykonano w ramach warsztatów, reprezentują różne koncepcje i rozwiązania przestrzenne. Większość z nich proponuje ukształtowanie placu miejskiego o zdefiniowanej formie – półkolistej nawiązującej do projektowanego przed wojną założenia bądź placu prostokątnego. W obu wypadkach stanowi on czytelne zakończenie alei Wojska Polskiego. W pracach zaproponowano różne sposoby aranżacji i urządzenia placu: od utwardzonego placu miejskiego z niewielką ilością zieleni do przestrzeni o charakterze parkowym. Niektóre prace proponują także stworzenie dodatkowych terenów publicznej zieleni wewnątrz kwartałów zabudowy. Jednak powiązanie ich z rejonem placu jest mało czytelne.

Warunkiem uzyskania atrakcyjnie urządzonej przestrzeni publicznej placu Grunwaldzkiego jest zmiana obecnego układu komunikacyjnego. Większość prac proponuje pozostawienie ul. Broniewskiego w obecnej formie (bez rozbudowy o drugą jezdnię). Pozwala to na znaczne ograniczenie przestrzeni zajmowanej przez komunikację szczególnie w rejonie węzła z ul. Popiełuszki, a tym samym uzyskanie większej przestrzeni dla pieszych.

Atrakcyjna przestrzeń publiczna powinna zawierać zróżnicowany program zarówno komercyjny, jak i społeczny. W większości prac przewidziano program usługowy w parterach projektowanej zabudowy. Niektóre z rozwiązań proponują także wprowadzenie obiektów usługowych w przestrzeń placu miejskiego, co pozwala zmniejszyć jego skalę.

Ważnym zagadnieniem, które zostało pominięte w większości prac, jest problem ukształtowania przestrzeni w rejonie skrzyżowania ulic Rydygiera i Matysiakówny, gdyż obszar ten, będący zakończeniem ciągu ul. Rydygiera, również wymaga uporządkowania.

Rozwiązania zaprezentowane w nadesłanych pracach stanowią wartościowy materiał do dalszych studiów nad tym fragmentem miasta, a wykorzystanie rozwiązań przestrzennych proponowanych w poszczególnych pracach będzie przydatne dla opracowania planu miejscowego tego obszaru. •

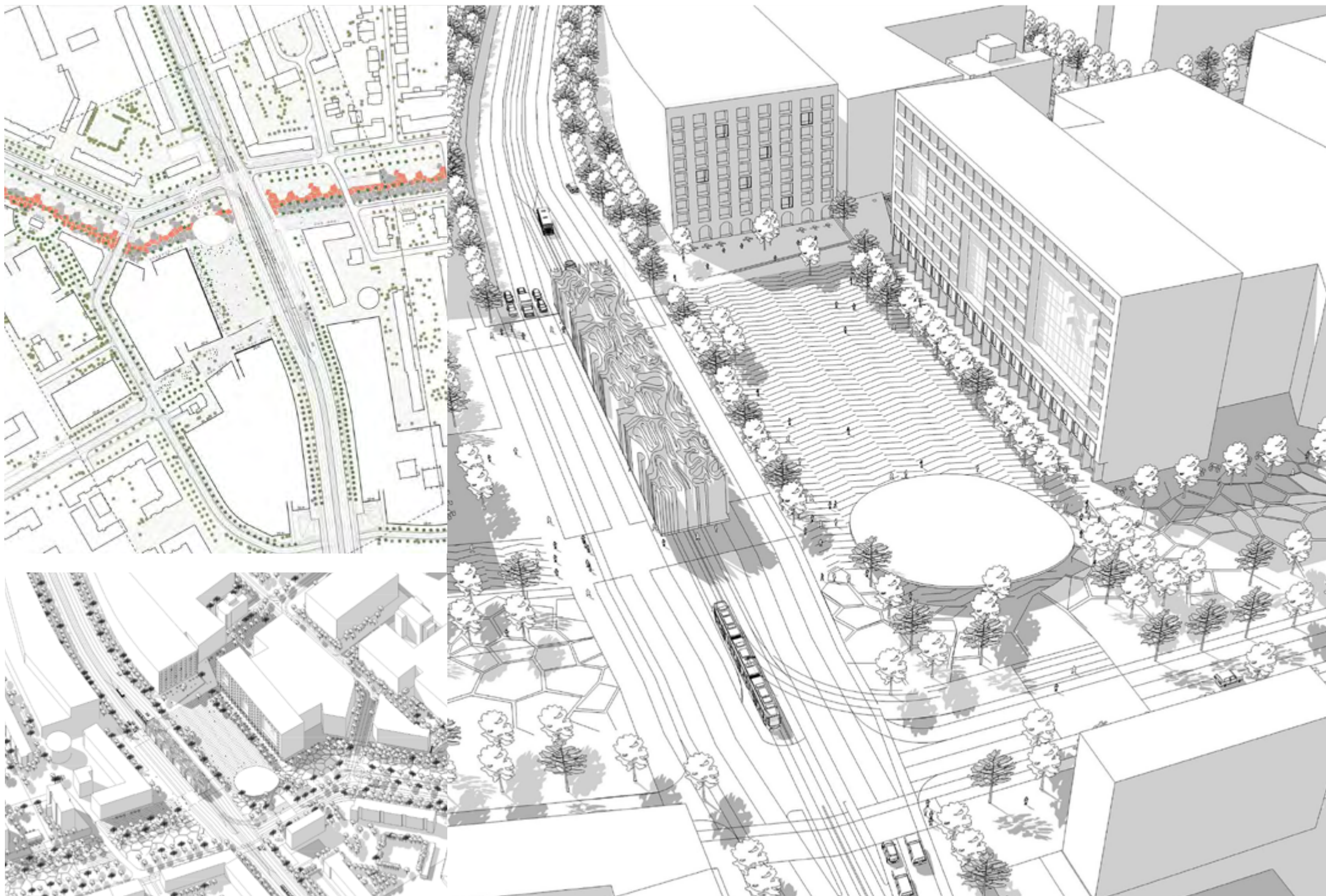
Andrzej Jurkiewicz

OCENA PRACY

Głównym elementem założenia urbanistycznego jest prostokątny plac rozciągający się od al. Wojska Polskiego na północy do przedłużenia ul. Rydygiera w części południowej, oddzielony od układu komunikacyjnego dwoma zadaszeniami (zblizonym do okręgu zadaszeniem bazarków i imprez plenerowych oraz zadaszeniem zintegrowanego przystanku), w całości oddany pieszym.

Prosta forma placu wpływa na czytelność kompozycji urbanistycznej i porządkuje przestrzennie rejon placu Grunwaldzkiego. Korzystne jest proste i czytelne powiązanie ul. Rydygiera z al. Jana Pawła II tworzące przy tym południową pierzeję projektowanego placu. Ukształtowano zwarte skrzyżowanie ulic Broniewskiego, Popiełuszki i al. Wojska Polskiego oraz zintegrowano przystanki w miejscu ściśle związanym z projektowanym placem.

Zaproponowana skala pierzei placu Grunwaldzkiego (35-40m) jest jednak zbyt duża w stosunku do otaczającej zabudowy – bez szkody dla zaprojektowanej kompozycji przestrzennej można by ją nieco obniżyć. Opracowanie wnętrz kwartałów powinno uwzględniać ogólnodostępne tereny zieleni i usługi społeczne. Układ komunikacyjny w rejonie przystanków jest nadmiernie rozbudowany i wymaga ograniczenia.

AxA+F**Architektura Anna Flak**

ZESPÓŁ AUTORSKI

mgr inż. arch. Anna Flak, mgr Karina Koziej

OCENA PRACY

Projektowane założenie urbanistyczne zorganizowane jest wokół dużego terenu zieleni – „parku Grunwaldzkiego”, powiązanego z projektowanym placem miejskim w rejonie skrzyżowania ulic Broniewskiego i Popiełuszki oraz z osiedlowym zieleńcem po wschodniej stronie al. Jana Pawła II.

Niewątpliwym walorem pracy jest ukształtowanie dużego terenu zieleni o funkcji rekreacyjnej i sportowej powiązanego z nowymi funkcjami publicznymi – przedszkolem, żłobkiem, centrum kultury oraz przychodnią zdrowia. Interesująco ukształtowano przerywaną pierzeję ul. Rydygiera, dającą wgląd i dostęp do parku od strony nowych osiedli. Ukształtowano zwarte skrzyżowanie ul. Broniewskiego, Popiełuszki i al. Wojska Polskiego, oraz zintegrowano przystanki komunikacji publicznej w miejscu łatwo dostępnym z placu.

Projektowany plac Grunwaldzki jest niestety głównie przestrzenią komunikacyjną z niepotrzebnie rozbudowaną wyspą dzielącą jezdnię ul. Broniewskiego, o niedopracowanej formie urbanistycznej. Projektowany park wymaga domknięcia od strony al. Jana Pawła II ze względu na uciążliwość ulicy. Konfiguracja terenu daje możliwość zastąpienia wysokiej, niewygodnej kładki przejściem w nasypie al. Jana Pawła II.

IP

Inicjatywa Projektowa

ZESPÓŁ AUTORSKI

mgr inż. arch. Jan Pawlik,
mgr inż. arch. Piotr Straszak,
mgr inż. arch. Mikołaj Zdanowski

OCENA PRACY

Przedstawiona koncepcja zagospodarowania placu nawiązuje do przedwojennego projektu zwieńczenia osi al. Wojska Polskiego autorstwa A. Jawornickiego. Prowadzona po łuku zabudowa domyka kompozycyjnie oś al. Wojska Polskiego i tworzy wschodnią pierzeję dla kwartałów nowej zabudowy Żoliborza Południowego. Zwraca uwagę powiązanie historycznej i nowej zabudowy Żoliborza.

Autorzy uzyskali ciekawą i atrakcyjną formę placu, nie unikając niestety mankamentów przedwojennego założenia, charakteryzującego się nadmiernie rozległymi przestrzeniami – średnica placu ok 140 m – w połączeniu z dyskusyjną decyzją obniżania pierzei placu. Pierzeje zostały uformowane podwójnym pierścieniem zabudowy parawanowej o (zbyt) niskiej intensywności.

Zaproponowany układ komunikacyjny budzi szereg wątpliwości. Zawężenie jezdni al. Jana Pawła II do

jedynego pasa ruchu w kierunku północ-południe nadmiernie ogranicza jej przepustowość, szczególnie przy uwzględnieniu potrzeb komunikacji autobusowej. Ruch tramwajów po płycie placu jest zabiegiem ciekawym, ale niepraktycznym ze względu na ograniczenie prędkości. Rozwiązanie takie jest wskazane raczej dla lokalizacji docelowych, śródmiejskich.

ZESPÓŁ AUTORSKI

mgr inż. arch. Tomasz Bierzowski,
mgr inż. arch. Jacek Damiński,
mgr inż. arch. Mirosław Falkowski,
mgr inż. arch. kraj. Katarzyna Łowicka,
mgr inż. Zygmunt Uzdalewicz

OCENA PRACY

Zaproponowany przez zespół sposób zagospodarowania skrzyżowania alei Jana Pawła II i ul. Broniewskiego nawiązuje do zasad kompozycyjnych al. Wojska Polskiego. Pierzeje południowo-zachodnia i południowo-wschodnia ukształtowane są natomiast za pomocą budynków mieszkalnych z usługami o charakterze podobnym do zabudowy nowego Żoliborza. Oparty na tych zasadach układ przestrzenny wraz z poprowadzonym po przekątnej ciągiem pieszym łączącym ul. Rydygiera z historyczną osią alei Wojska Polskiego stworzą w założeniu autorów przestrzeń integrującą stary i nowy Żoliborz.

Powstałe pomiędzy istniejącą a projektowaną zabudową założenie ma bardzo duże wymiary – 180 x 180 m. Autorzy, w celu zmniejszenia jego skali, wprowadzają zmianę posadzki części powierzchni publicznej i odgradzają ją od przesuniętego na północ węzła komunikacyjnego wysokim obiektem wielofunkcyjnym. Proponowane rozwiązanie porządkuje południowo-zachodni narożnik placu, tworząc silny element przestrzenny. Dominanta na osi ul. Broniewskiego daje możliwość optycznego domknięcia północno-wschodniego narożnika.

Mimo tych zabiegów skala założenia i proponowana intensywność zadrzewienia terenu powodują, że podstawowe reguły kompozycyjne tej przestrzeni mogą nadal nie być czytelne.

Skala zabudowy proponowanych pierzei jest zbyt mała, by nawiązać relacje z istniejącą zabudową wzdłuż al. Jana Pawła II i ul. Broniewskiego.

Układ komunikacyjny jest zasadniczo prawidłowy. Przemyślenia wymagałoby rozmieszczenie przystanków komunikacji miejskiej, a zwłaszcza mały odstęp pomiędzy przystankami tramwajowymi na ciągu ul. Broniewskiego – al. Jana Pawła II. Wątpliwości budzi likwidacja ruchu samochodowego na długim odcinku po południowej stronie alei Wojska Polskiego (do ul. Gołębińskiego) oraz sposób rozwiązania ruchu rowerowego (zwłaszcza wzdłuż osi ul. Broniewskiego – północna jezdnia alei Wojska Polskiego). Interesujący pomysł wprowadzenia pieszych połączeń pod nasypem al. Jana Pawła wymaga większej integracji z układem przestrzeni publicznych proponowanego założenia.

ZURBIK

Zbigniew Kaiser

ZESPÓŁ AUTORSKI

mgr inż. arch. Małgorzata Dziendziel,
mgr inż. arch. Zbigniew Kaiser,
mgr inż. arch. kraj. Weronika Mazanek,
grafik Daniel Palarz,
mgr inż. arch. Urszula Pielach-Gemzała

OCENA PRACY

Autorzy koncepcji poszukują współczesnej formy placu, którego formę określić ma pierzejowo kształtowana zabudowa mieszkaniowa z usługami w parterach oraz częściowo zabudowa usługowa o funkcji biurowej, 8 i 6 kondygnacyjna, przy wprowadzeniu programu funkcjonalnego będącego odpowiedzią na potrzeby społeczne. W centralnej części placu Autorzy proponują realizację 2-kondygnacyjnego domu kultury o dynamicznej bryle, rozrzućbionej zewnętrznymi tarasami i pochylniami, który miałby stanowić centrum życia społecznego.

Walorem i oryginalnym rysem pracy jest zdefiniowanie przestrzeni placu Grunwaldzkiego w dwóch skalach: z jednej strony jako zamknięcia wieloprzestrzennej kompozycji urbanistycznej poprzez pierzejowo ukształtowane wnętrza urbanistyczne z 10-kondygnacyjną dominantą wysokościową, w drugim zaś ujęciu jako wewnętrznego placu o bogatym programie społecznym, służącego przede wszystkim mieszkańcom tej części Żoliborza.

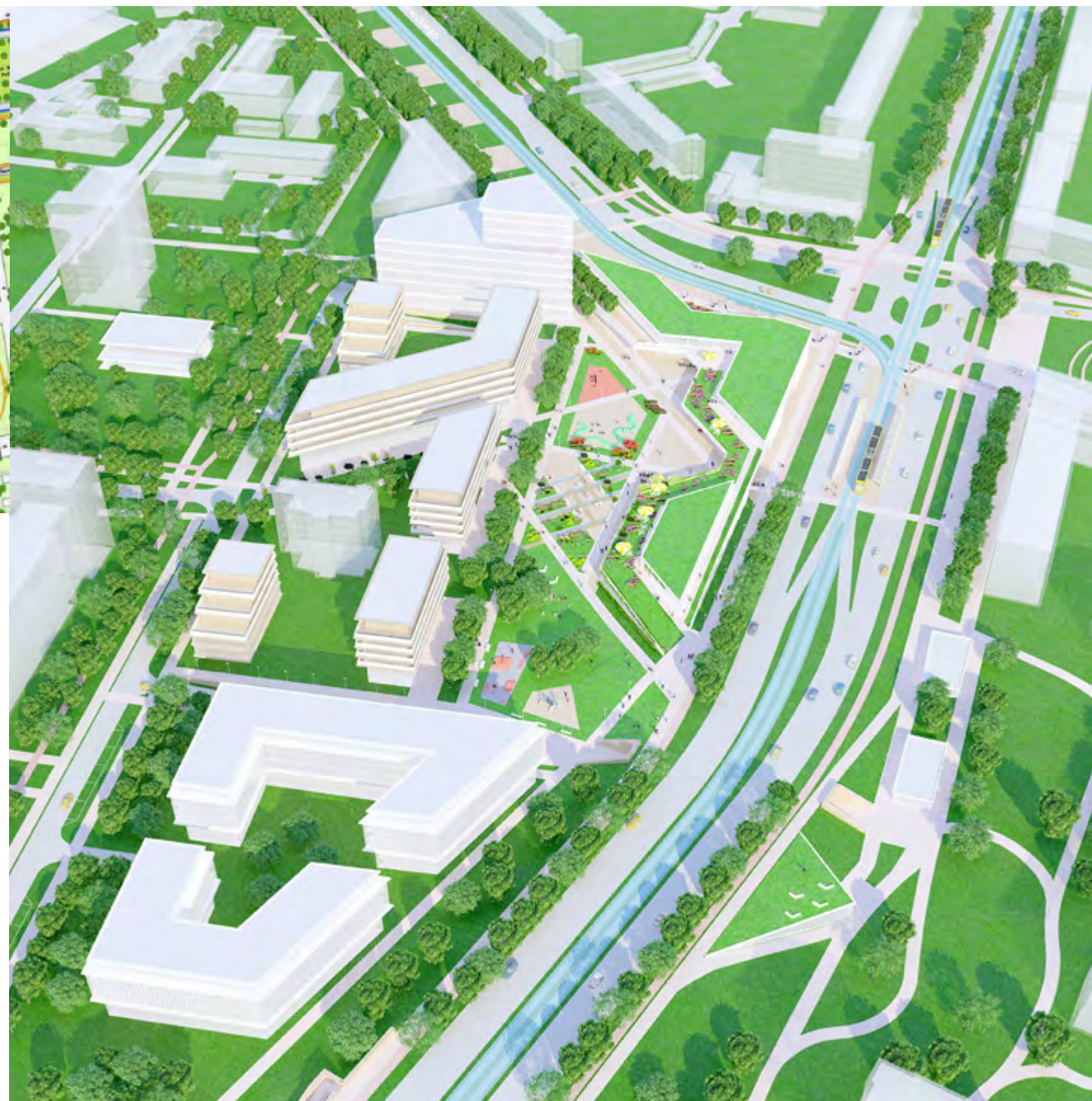
Uwagę zwraca dokładne opracowanie programu funkcjonalnego, którego zasada działania jest ściśle związana z formą zabudowy. Oferta programowa przestrzeni publicznych, zorganizowana wokół czterech stref odwołujących się symbolicznie do czterech żywiołów (SKWER ZIEMI, OGNISTE DZIAŁANIA, POWIETRZNY TARAS i WODNE WYCISZENIE), uwzględnia potrzeby

różnych grup wiekowych i społecznych. Należy podkreślić, że w niniejszej koncepcji finalny wyraz przestrzenny przyszłego placu Grunwaldzkiego, jakoś życia społecznego oraz jakoś przestrzeni publicznej zależna jest w dużym stopniu od rozwiązań architektonicznych proponowanej zabudowy 2-kondygnacyjnej o charakterze pawilonowym, stanowiącej jednocześnie bufor chroniący przed uciążliwościami komunikacyjnymi alei Jana Pawła II i ul. Władysława Broniewskiego.

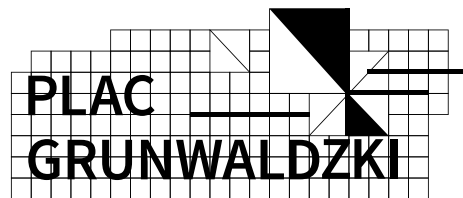
Za słuszną należy uznać decyzję o integracji przystanków tramwajowych i autobusowych w obrębie placu oraz wskazanie nowych powiązań pieszych przez aleję Jana Pawła II.

Wątpliwości może budzić rozwiązanie skrzyżowania: kształtowanie wlotu alei Wojska Polskiego jako dwujezdniowego oraz oddalone od siebie przejścia dla pieszych (w alei Jana Pawła II i ul. Popiełuszki) wydają się niefunkcjonalne oraz terenochłonne.

Warsztaty projektowe dotyczące zagospodarowania placu Grunwaldzkiego

Rezultaty warsztatów zorganizowanych
przez Oddział Warszawski Stowarzyszenia Architektów Polskich

Opracowanie merytoryczne: Janina Trepczyńska-Grynberg, Piotr Sawicki, Marek Happach

Korekta: Agnieszka Skórzewska

Projekt graficzny: Paweł Kłudkiewicz/ www.pawelkudkiewicz.com

Copyright by OW SARP

Wydawnictwo OW SARP, seria WARSZTATY nr. 4

Wydanie pierwsze

Warszawa 2015

Wszelkie prawa zastrzeżone. Kopiowanie i przedrukowywanie całości
lub fragmentów bez zgody wydawcy zabronione

ISBN 978-83-942329-1-7

ODDZIAŁ WARSZAWSKI
STOWARZYSZENIE ARCHITEKTÓW POLSKICH

Projekt finansuje m.st. Warszawa

ODDZIAŁ WARSZAWSKI
STOWARZYSZENIE ARCHITEKTÓW POLSKICH

Oddział Warszawski SARP
ul. Foksal 2 , 00-366 Warszawa

www.sarp.warszawa.pl

ISBN 978-83-942329-1-7

